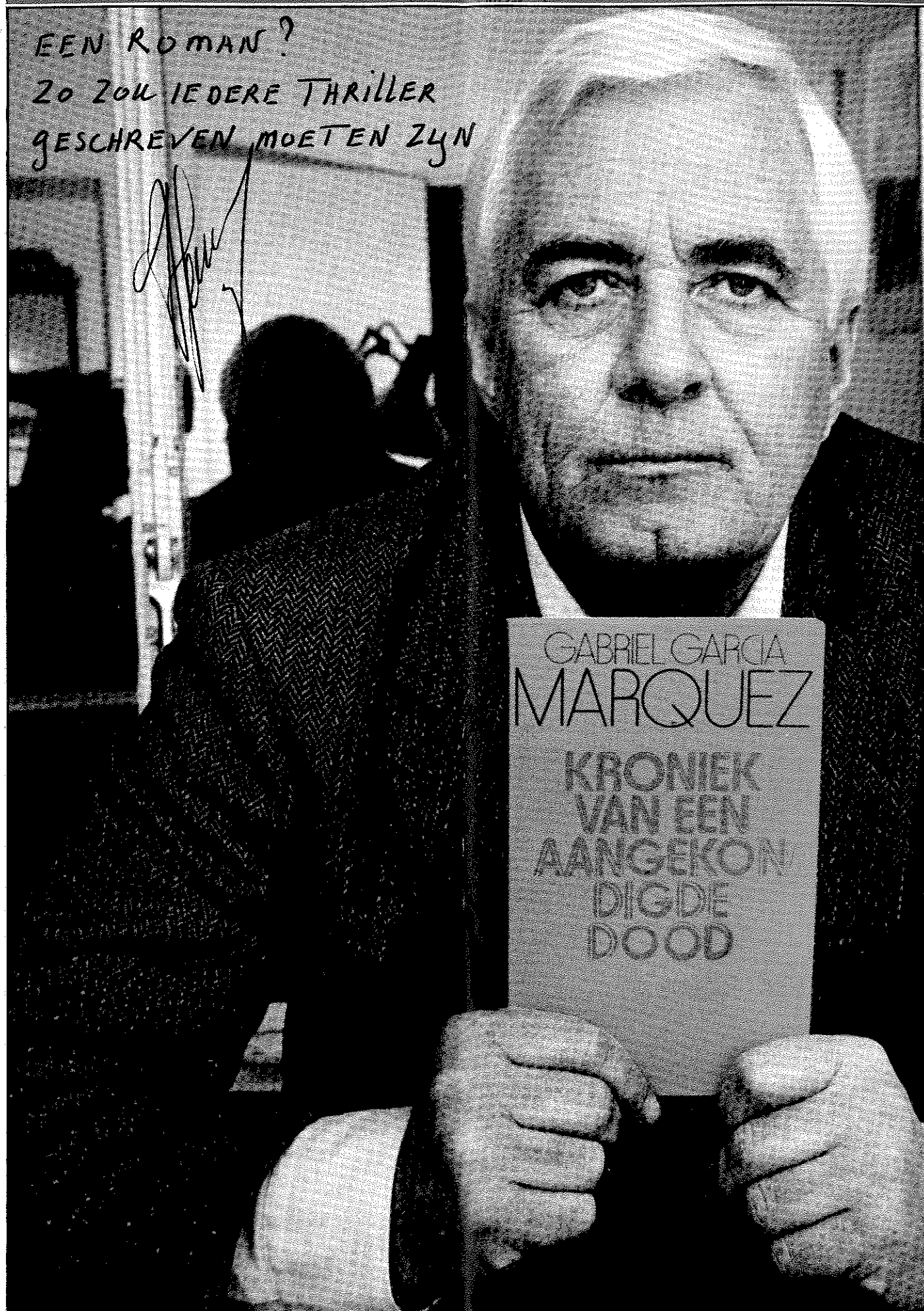

EEN ROMAN?
Zo zou IEDERE THRILLER
GESCHREVEN MOETEN ZIJN

Steye Raviez

THRILLERS & DETECTIVES

Redactie en Administratie: Nic. Maesstraat 139hs, 1071 PX Amsterdam. 7e jaargang, nummer 1, januari 1987. Prijs f 4,75.

Misdaad & actualiteit
op blz 20

De gruwelroman opengesneden

Omslagverhalen

Beste Janwillem van de Wetering,

Afgaande op de tot enkele regels ingekorte commentaren achterop **HARD RAIN**, uitgegeven bij PANTHEON Books in New York kun je geen kwaad meer doen bij de Amerikaanse critici. De lijst met bij dezelfde uitgeverij verschenen boeken van jouw hand is trouwens indrukwekkend. Het verbaast me niets dat je in Amerika bent gaan wonen. Even tellen, het is je elfde boek in de serie 'Amsterdamse politie' en verder heb je nog een respectabel aantal andere boeken op je naam staan waarbij opvalt dat je zelfs kinderboeken hebt geschreven.

Jij bent vermoedelijk het type schrijver die zonder poeha 's ochtends achter de schrijfmachine gaat zitten, een kop koffie ernaast en niet eerder de werkkamer verlaat voordat je het aantal voorgenomen pagina's hebt geschreven.

In **HARD RAIN** komen weer oude bekenden voor, de politiemannen Grijpstra en de Gier, die ditmaal worden geconfronteerd met maar liefst 4 moorden. Een is een in zijn huis vermoorde bankdirecteur, de andere drie zijn junks die in dezelfde nacht dood worden aangetroffen in een dichtbij gelegen woonboot.

Meer vertel ik niet anders leest het niet prettig. Waar ik het eigenlijk over wil hebben is het fraaie omslag. Het is zo anders dan men in ons eigen land gewend is te

ontwerpen voor dit genre boeken. Een van de figuren in het boek is met veel fantasie afgebeeld. Vlammen lekken uit zijn mond. Een man in doodsangst zonder twijfel. Op de achtergrond zie ik sombere grachtenpanden tijdens een zware regenbui. Vermoedelijk is de tekening uitgesneden uit een stuk linoleum. Een linoleumsnede noemt men dit dus. Hoewel ik er niet helemaal zeker van ben. De ontwerper zou ook wel eens met zwart viltstift een linoleumsnede hebben kunnen nabootsen. Het eindresultaat is in ieder geval opvallend. De belettering maakt deel uit van de tekening en is een soort letter die enkele decennia geleden zeer in trek was bij Nederlandse kunstenaars als Toorop en Werkman. Een nogal vaak voorkomend gebruik bij Amerikaanse ontwerpers om plotseling een bepaalde letter kleiner in het woord te passen met de kennelijke bedoeling ruimte te sparen om daarmee de letterhoogte gunstig te beïnvloeden is ook hier toegepast. Zelfs wordt er niet voor teruggedeïnsd twee woordjes op elkaar te stapelen, zodat de auteursnaam niet door zijn lengte in het niets verdwijnt. Ik wens je met dit fraaie boek, dat bij ons **DE ZAAK IJSBREKER** heet, veel succes overzee. Het ziet er naar mijn smaak een stuk beter uit dan in eigen land.

Steye Raviez

OP WEG NAAR DE 1000 ABONNEES

ACTIE NR. 1

Doe een vermomming aan en speur de ontbrekende abonnees op. Overal in Nederland zijn nog reservaten waar ze zich schuilhouden. Kijk uit, want het is niet bekend of ze allemaal ongevaarlijk zijn. Voorbeelden van reservaten zijn Aardenburg, Beemster, Culemborg, Dronten, Exloo, Franeker, Goor, Haamstede, Ierseke, Jaarsveld, Klazienaveen, Leerdam, Mook, Nunspeet, Onstwedde, Putten, Rolde, Sint-Philipsland, Terneuzen, Uffelte, Volendam, Wouw en Zoutkamp. Maak na een geslaagde speurtocht f 19,90 voor een abonnement over op postgiro 5013940 tnv Verzendboekhuis De Thriller, Amsterdam. Als ruil voor de buit sturen we u een leuke verrassing (dus geen cobra in een korfmand).

Hollandse Nieuwe

De rest van de ijsberg

Margreet Hirs houdt de fakkel brandend. Onder haar redactie, en met een verhaal van haarzelf, verscheen **Crime Jaarboek 1986** (van Holkema & Warendorf, 17,50), de jaarlijkse bundel oorspronkelijke Nederlandse misdaadverhalen. Het gaat om veertien verhalen die voor een groot deel van schrijvers zijn die ook misdaadromans schrijven, zoals Vanyan en Jackie Lourens. Voor een kleiner deel gaat het om auteurs die alleen dit Jaarboek, of eerdere afleveringen als hun podium hebben. De bundel is zo een enigszins scheve doorsnee van de Nederlandse misdaadlectuur van dit moment. Het is rijp en groen door elkaar, maar dat wil niet zeggen dat er geen aardige verhalen tussen zitten. *Het zwakke punt* van Bob van Oyen is bijvoorbeeld een vakkundig verhaal en door de grote diversiteit biedt zo'n bundel voor iedereen wel wat. Het is jammer dat behalve van Oyen geen van de andere prijswinnaars van de Bruna-Korte Verhalenwedstrijd van verleden jaar present zijn. In zijn huidige vorm zou het **Crime Jaarboek** meer een podium kunnen zijn voor beginnende schrijvers. Misschien dat de samensteller haar netten wat breder wil uitgooien (TC)

Belgische Binnenlandse Toestanden

Terwijl Jef Geeraerts de eer had de eerste winnaar te mogen zijn van *De Gouden Strop*, de jaarlijkse prijs voor de beste misdaadroman die door het Genootschap van Nederlandstalige Misdaadauteurs is ingesteld, was zijn volgende boek *Het Sigmaphan* al weer verschenen (Manteau 29,90). De prijs kreeg hij voor zijn vorige misdaadroman *De zaak Alzheimer*. Zijn nieuwste boek is een typisch Geeraerts-boek. Hoofdstemata als vanouds is een jachtpartij door sterke mannen. De jacht is dit keer is iets ingewikkelder omdat wel drie koppels bezig zijn, zonder dat ze dat van elkaar weten. Het wild is de Belgische Staat zelf, die in de ogen van de auteur door Rechts dreigt te worden afgeschoten.

Jef Geeraerts: Graag het hoofd in de strop

Geeraerts heeft het verhaal behoorlijk ingewikkeld gemaakt door talloze details

In dit nummer

Kunnen Nederlandse misdaadschrijvers scoren? Niet op het voetbalveld lijkt het en bovendien heeft Vlaming Geeraerts de bal al weggepikt.

De Gerben Hellinga (er zijn volgens hem ook andere Hellinga's) is vooral geïnteresseerd in helden die vrijwillig uit de burgerlijke maatschappij zijn gestapt en nu van buiten af goed kunnen zien hoe het haar toe gaat.

Eerst was er beschaafd griezelen, maar tegenwoordig is zelfs huiveringwekkend gruwelen niet goed genoeg voor de modale lezer. Lees hoe het bloed en de pus uit de pen van Stephen King vloeit, of lees hoe een echte massamoordenaar met zijn slachtoffers solde.

Is het misdaadboek typisch geschikt als verhaaltje voor het slapen gaan? Lees het verslag van een fan die het ochtendgloren toch mee wist te maken.

Josh Pachter wil uw schrijversvoorkeur weten. Jessica Mann ziet reisorganisatie zich van de detective meester maken.

En dan nog de actie om nieuwe abonnees te winnen. Dit keer de onbekende lezers in hun reservaat.

omslagetekening Thomas Koolhaas

over subersieve activiteiten te verwerken wat mij betreft had hij de twee Amerikaanse koppels ineem mogen schuiven. Het is jammer dat al het rij- en schietwerk niet tot een absolute climax uitgroeit en de auteur tot een soort open einde besloot. De kenners van Geeraerts zullen ontdekken dat het libido van de hoofdpersonen tot geen enkele uitpatting leidt. (TC)

Aphrodite van Johan Soenen is een boek dat vooral opvalt door dingen die los van de inhoud staan (Nioba, prijs niet bekend). Voor het eerst las ik een misdaadboek dat niet is gezet, maar op een moderne schrijfmachine is getikt. Tot nu toe gebeurde dat alleen met dissertaties en dat soort boeken. Het bespaart de uitgever zo'n 2000 gulden, maar het maakt wel een amateuristische indruk. Dat geldt verder ook voor het verhaal dat bijna eindigt met de klassieke zin '...verward keek hij om zich heen, zag dat hij in zijn eigen bed lag en begreep dat hij alles had gedroomd...' (van deze zin bestaan vele versies).

Het amateurisme blijkt ook uit het bijna volledig ontbreken van dialoog, een veel voorkomende techniek van beginnende schrijvers. Het verhaal behelst een nacht in een ziekenhuis waarbij de ene patient de andere vermoordt (tenminste, ...) Het boek is vooral interessant voor kenners van Jef Geeraerts, omdat de schrijver de ex is van de tweede (?) vrouw van Geeraerts. In een eerder boek, *Neergang* 1, zou Soenen ook al hebben afgerekend met hem en ook nu weer lijkt er enig oud

vuil te moeten worden opgeruimd. In 1985 zorgde Soenen tijdens de Vlaamse Boekenbeurs ook voor opschudding door Geeraerts publiekelijk te kakken te willen zetten. Het grote publiek begreep er alleen niet veel van. (TC)

Voetbal is oorlog

Zowel in *De kale tante* (Thieme, 19,95) van Christian Oerlemans als in *Klavertje moord* (Loeb, 19,50) van de populaire Theo Jockes wordt een interessante passage aan de voetbalsport gewijd. Eerst Oerlemans maar: 'Bob draaide zich om en verplaatste zijn handen beschermend voor zijn kruis, zoals voetballers dat doen bij een strafschoot.'

Oerlemans doelt hier ongetwijfeld op het *muurtje*, dat vaak geformeerd wordt bij vrije trappen die tot onmiddellijk doelgevaar kunnen leiden. De strafschoot daarentegen is een directe vrije trap als gevolg van bepaalde overtredingen *binnen* het penalty-gebied. De enige verdediger met wie de schutter dan af te rekenen heeft is de keeper, en die heeft wel andere zorgen aan het hoofd dan z'n zak te beschermen. Jockes heeft zich kennelijk beter gedocumenteerd en uitgezocht dat de voetbalclubs PSV en Eindhoven uit dezelfde stad komen. Dat hij deze ploegen op Oudejaarsdag tegen elkaar laat spelen, kunnen we als dichtsterijke vrijheid nog door de vingers zien. Maar *niet* dat 'in verband met het licht (...) de wedstrijd als vanouds om half twee begint'!

Ten eerste wordt PSV gesponsord door een gloeilampenfabriek, dus over licht niks te klagen. Nu wordt desondanks wel eens op de middag gespeeld, met name als het wedstrijden betreft met een verhoogde risicofactor, waar het vriendschappelijk partijtje tegen Eindhoven bezwaarlijk toe gerekend kan worden. Maar zelfs dan is de aanvangstijd, inderdaad 'als vanouds', 14.30 uur. Wat was er op tegen geweest, het hele verhaal simpelweg één uur te verplaatsen? Over de rest van de inhoud kunnen we kort zijn. *De kale tante* behandelt het wel en vooral wee van een geboren *loser*, die door een gewiekste vriendin in een juwelensmokkel betrokken raakt. Hij heeft, in tegenstelling tot de lezer, veel tijd nodig om te ontdekken dat het meisje niet wil deugen. Literair is het boek miserabel, maar Oerlemans verdient een complimentje voor zijn poging, een verliefde onbenul gestalte te geven. *Klavertje moord* beschrijft, anders dan de titel doet vermoeden, vier moorden die door het duo Elizabeth Brederode en Con Hendrix onnavolgbaar als altijd worden opgelost. Volg hen niet. (HKg).

Zwarte sex en geweld

Peter van Loon heeft met *Doodeneenvoudig* een boek gemaakt dat zich grotendeels in het Surinaamse milieu in Nederland afspeelt. (Thieme, 19,75). Dit milieu neemt ook het leeuwendeel van de schurken voor zijn rekening. Er zit veel actie in en aan rauwe sex, die vaak nogal uit de lucht komt vallen, is geen gebrek. De intrige is van goede kwaliteit en er zitten leuke scènes in, maar het verhaal verliest hier en daar te veel tempo en de karaktertekening is voor verbetering vatbaar. Een bende Surinaamse heroïnedealers, bijna allemaal familie van elkaar, raakt in de problemen. Ze verspelen een partij heroïne, krijgen de politie op hun dak en twee leden krijgen het met elkaar aan de stok, wat één van hen het leven kost. Voor identificatie van het slachtoffer moet de politie zich behelpen met de verkoolde resten. De dader duikt onder en de politie en de wraakzuchtige bendeleider zetten alles in het werk om hem te vinden. (HKo)

Heksen bestaan niet van Walraven (Loeb, 19,50) is een nieuw avontuur van privé-detective Charlie Allard, waarin zijn gezond verstand danig op de proef wordt gesteld door een reeks bovennatuurlijke gebeurtenissen waarin heksen en geesten de hand lijken te hebben. Gerda, een jonge vrouw met te veel geld, heeft aan een ongeluk in haar jeugd een rare kop overgehouden, doordat haar gezicht aan een kant gevoelloos en zonder uitdrukking is gebleven. Psychisch is de schade nog groter, want ze is een onevenwichtige, kwaadaardige tante geworden. Ze koopt een antiek juwelengkistje dat bij thuiskomst een dubbele bodem blijkt te hebben. Er komt een gouden kruisje tevoorschijn dat ondersteboven aan een kettinkje hangt en in een begeleidende brief, in 1792 gericht aan een vrouw in een Frans dorpje, wordt gewag gemaakt van een wraakactie die 'zij van boven' in de zin zouden hebben. Er gebeuren nu onverklaarbare dingen in Gerda's leven en zij besluit naar Frankrijk te vertrekken om met Charlie's hulp de boel uit te gaan zoeken. Ze belanden in een van de buitenwereld afgesloten dorpjes waar de tijd heeft stilgestaan. Sex en geweld blijken hier op duistere wijze met het bovennatuurlijke in verband te staan. Het geheel is onderhoudend amusemant, met een flinke dosis humor, waarin vooral de figuur van Gerda knap uit de verf komt. (HKo)

Geen script voor Le Tigre

Kunstenaar Marc Verlaan ontmoet in Rome twee mooie, maar zeer vreemde jonge vrouwen, waarvan hij nogal onder de indruk raakt. Zo begint *Het Script* van Bert van der Veer (AW Bruna, 22,90). Met één van hen begint hij een romance. Ze verdwijnt dan plotseling en terug in Nederland ontmoet hij haar weer. Ze zoekt zijn hulp bij een wraakoefening op een driemanschap dat een filmproductie-maatschappij heeft. Het trio zou haar op prille leeftijd hebben verkracht. Marc komt bij de verkrachters te werken om de wraak van binnenuit voor te bereiden. Dan blijkt dat alles veel gecompliceerder is dan hem werd voorgesteld. De moord op een lid van het trio maakt alles nog onduidelijker. Het is een nogal pretentieuze thriller geworden, die niet erg boeit en die voor een groot deel in de filmwereld speelt. Af en toe wordt het leuk, maar de personages doen veel te interessant en als geheel genomen is het verhaal te ongeloofwaardig. (HKo)

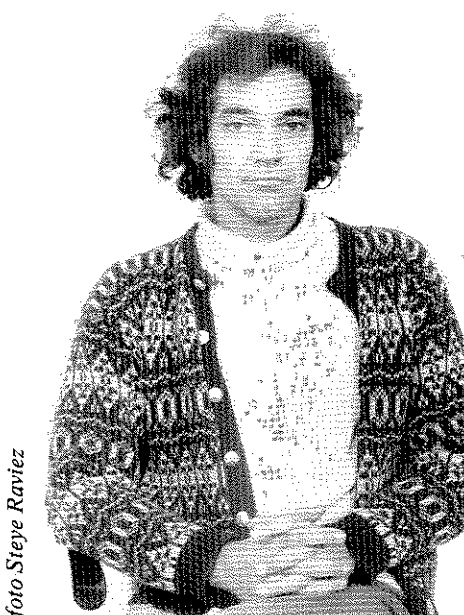
De titel '*De strijders van de regenboog*' (Het Spectrum, 24,90), de nieuwste creatie van ons nationale troetelkind Tomas Ross, is misleidend. Men verwacht een beschrijving van de milieu-activistische nazaten van Kapitein Rob, maar niets van dat al. De *Rainbow Warrior* is in dit verhaal niet meer dan het lijdend voorwerp van complotten van de Franse DGSE, de Russische KGB en een paar *free-lance* ex-RAF-terroristen. Ross doet uit de doeken hoe en waarom het Greenpeace vlaggeschip op 10 juli 1985 werd opgeblazen. De door hem al eerder beproefde combinatie van feiten en fictie werkt in dit geval beter dan in vorige verhalen, zoals *Schaduw uit Gethsemane*. Hij verstaat de kunst te *switchen* tussen personen en tussen locaties en weet bovendien de spanning erin te houden, wat per definitie moeilijk is wanneer de afloop van de affaire al vaststaat. Ook de personages, in het bijzonder die van de politie-commissaris Paul Barril en zijn tegenstander, DGSE-man Jean-Claude Esquer, komen beter uit de verf dan ik van Ross gewend ben. Een punt van kritiek blijft het soms krakkemikkige Nederlands. Een beetje redacteur had dat eruit kunnen en moeten halen. Tenslotte: '*Le Tigre*' werd gespeeld door Roger Hanin en niet door Lino Ventura. Ik moet er bij gebrek aan kennis terzake maar op vertrouwen dat de resterende documentatie beter verzorgd is. (HKg)

De beuk zetten in de burgerij Hellinga's harde wereld

Halverwege Amsterdam en Haarlem, ingeklemd tussen de lege zandvlaktes van het westelijk havengebied en de resten van wat eens een oer-Hollandse polder was, ligt **Ruigoord**. 'Nomen est omen,' zeiden de Romeinen al. Twee straatjes, zeventig inwoners en geen winkel. Zelfs op de fietskaart van de ANWB is het dorpje verdwenen. Juist daar, buiten de gevestigde orde maar met Amsterdam onder handbereik, woont Gerben Hellinga. In een gekraakt boerderijtje, gestoffeerd met een bonte mengeling van hippiedom en mannenhuishouden, schrijft de 49-jarige auteur zijn toneelstukken en misdaadboeken.

Aan het einde van de jaren zestig maakte Hellinga furore met de publicatie van vier thrillers. Het betekende de introductie in Nederland van het geloofwaardige harde misdaadverhaal van eigen bodem. Hoofdpersoon in drie van de boeken was *Sid 'shit' Stefan*: non-conformist, *crimeprone* en de beatnik-tegenhanger van James Bond. De titels klonken als kaakslagen, **Dollars, Messen en Vlammen**. En ook de naam Hellinga werd in het teken van de tijd gewijzigd in het snellere Hellingner.

Gerben Hellinga: Wil de echte Hellinga opstaan

Gerben Hellinga is niet de enige misdaadschrijver die Hellinga heet. Er is ook een Hellinga Sr., niet zijn vader, maar wel zijn oom, die detectives schrijft met de excentrieke, dikke dorpsdokter Joris Joris in de hoofdrol. Alleen de boeken over Sid Stefan en Jos de Spin zijn echt van Gerben Hellinga. Alhoewel! Sinds kort publiceert de zoon van Hellinga Sr. ook. Het gaat weliswaar om SF, maar hij schrijft ook als Gerben Hellinga. De 'echte' Hellinga, die vroeger publiceerde als Hellingner, wil zich van zijn naamgenoot die psychiater is, distancieren. 'Het moet voor iedereen duidelijk zijn dat ik de schulden die door Hellinga Jr. worden gemaakt, niet ga betalen'.

'Halverwege de jaren zestig was ik na lange omzwervingen weer terug in Nederland,' zegt de auteur terugkijkend op die beginperiode. 'Ik was op een dieptepunt in mijn leven terecht gekomen. Je zou kunnen zeggen dat ik mislukt was. Toen heb ik alles wat mij bond afgekapt om schrijver te worden. Ik had een baantje bij het toneel wat ik eraan gaf. Ik had een huwelijk: opgezegd... Toen ben ik begonnen met het schrijven van de Sid Stefan-boeken. Ik was namelijk van mening dat het ambacht schrijven het best full-time in de praktijk geoefend kon worden. Ik koos voor een thriller omdat ik dacht dat de critici dan niet zo goed op je letten. Zo zou ik in het misdaadgenre ervaring kunnen opdoen zonder dat iemand het merkte. Toegegeven, ik begon volkomen naïef. Daar komt bij dat het niet in mijn aard ligt om boeken te schrijven die niet worden gepubliceerd. Alleen voor jezelf schrijven zie ik niet zo zitten. In het misdaadgenre zag ik kansen.'

Hellinga koos voor zijn boeken de eenzame held als hoofdpersoon. Sid Stefan was een door omstandigheden losgeslagen *copywriter* die in steeds gewelddadigere omstandigheden verzeild raakt. Hellinga: 'Ik kan me makkelijk verplaatsen in zo'n figuur. Daarbij komt dat ik vind dat je geen boeken moet schrijven over iets waar je niets vanaf weet. Van de Nederlandse politie weet ik bijvoorbeeld niets. Sterker nog, daar wil ik niets van

een vriendinnetje op na te kunnen houden.

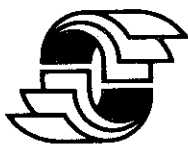
'Dat boek is gebaseerd op een dossier van de KLM. Een hoofdfunctionaris had samen met iemand anders ontzettend veel geld gejat. De interne veiligheidsdienst wist dat absoluut zeker, maar ze konden het niet bewijzen. Het was een soort Masson-achtige kwestie. Het hoofd van de veiligheidsdienst speelde mij dat dossier in handen en vroeg of ik er iets mee kon doen. Dat heb ik gedaan maar voor alle zekerheid heb ik de namen veranderd, anders was het mij te link.'

De A van afbraak schreef Hellinga in twee weken. 'Elke dag een hoofdstuk, net als Simenon.' Maar daarna was het gedaan met het schrijven van misdaadboeken. Ondanks een aantal bruikbare ideeën kwam er niets crimineels meer uit de schrijfmachine. De oude liefde voor het toneel bloeide op. Hellinga ging zich toeleggen op het schrijven van toneelstukken, wat hem eveneens successen zou opleveren.

Maar de geschiedenis ging zich herhalen. Na de aanvankelijke successen met zijn toneelwerk liep Hellinga weer vast. Wederom raakt zijn huwelijk op de klippen. Wederom sloeg de schrijver aan het zwerfen: New York, Bombay, Katmandoe. Als een soort arbeidstherapie besloot Hellinga een thriller te gaan schrijven. Maar dat gaat moeizaam als je de routine kwijt bent. En zo kon het gebeuren dat ergens in een dal van de Himalaya een typemachine ratelde om de belevenissen van een Duitse *undercoveroperatie* in de Amsterdamse drugswereld te beschrijven. Eenmaal terug in Nederland werden de laatste puntjes op de i gezet. In 1985, ruim vijftien jaar na *De A van afbraak* lag de nieuwe Hellinga in de boekwinkel. En net als toen waren de critici enthousiast. Het boek heette **Merg en Been** en liep op een haar na De Gouden Strop, de prijs voor het beste misdaadboek van het jaar, mis.

De nieuwe held van Hellinga's boek heet Jos de Spin. Het is een invalide crimineel die door de val van een ladder (of niet) een mooie toekomst achter zich heeft. Zodoende staat hij evenals zijn voorgangers buiten de gevestigde orde, in dit geval de Amsterdamse wallen. Want meer nog dan over Jos de Spin, is *Merg en Been* een boek over drugs en Amsterdam. Voor Hellinga is misdaad duidelijk een metafoor.

Op een morgen wordt De Spin wakker met een lijk naast zich in z'n bed. 'Goede morgen, tijd om op te staan...' En zo

Sijthoff

Johannes Vermeerstraat 25
1071 DK Amsterdam
Telefoon 020-79 32 27

Amsterdam, januari 1987

Geachte/beste/lieve thriller- en detectivelezer(es),

Langs deze onsympathieke weg willen wij u graag een gelukkig en boekrijk 1987 wensen.

Wij zijn daar wat laat mee, zult u zeggen. Dat klopt. Immers, wij wilden er het onze toe bijdragen om u een leeswaardig 1987 te bezorgen. Nu hadden wij daarvoor al het een en ander in huis. Bijvoorbeeld 10 thrillers van John le Carré (zijn nieuwste, 'Een volmaakte spion', is net voor de vierde keer herdrukt), 63 romans en 22 Vijflingen van Agatha Christie en 16 spionageromans van Helen MacInnes.

En hebt u de Nederlandse thrillers van J.N. Meijssing en Jan van Hout al gelezen? Nieuwe boeken van hen staan op stapel, evenals het tweede boek van de veelbelovende debutant ('De terugkeer van József Vilan') Max Henius. Verder kunt u de derde thriller van Helen MacInnes' opvolgster Palma Harcourt: 'Het Lysebu verraad', verwachten.

Van John Ralston Saul verschijnt 'De gouden driehoek', dat reeds vergeleken werd met de thrillers van Graham Greene.

Christopher Creighton ('De paladijn') schreef 'De kikvorsman', waarin de geruchtmakende affaire-Crabb (weet u nog wel?) eindelijk wordt opgelost. Van Helen MacInnes komt 'Verraad in de Dolomieten' (nooit eerder in Nederland verschenen) en van Agatha Christie de 'Drieëntwintigste Vijfling' en de 'losse' detectives 'Het geheim van de Blauwe Trein' (No. 64) en 'N of M' (No. 65), beide lange tijd niet verkrijgbaar geweest.

En dit is maar een klein deel van ons totale boekenaanbod, dat u aantreft in de erkende boekhandel. Wilt u meer weten over ons fonds, belt of schrijft u de redactie dan even. Wij geven u graag inlichtingen.

Met vriendelijke groeten,

Sijthoff/Amsterdam

begint ook dit boek, evenals de vroegere boeken met een klein gegeven. Maar langzaam wordt het groter en groter, tot het explodeert. Regelmatig duiken er agenten van buitenlandse geheime diensten op. Voor Hellinga is dat meer dan een maniertje. 'Het is voor mij een visie op de werkelijkheid,' zegt de schrijver. 'Neem nou Watergate. Dat begon toch ook met een onbenullig inbraakje? Trouwens ik heb in Amsterdam zelf gezien dat Duitse rechercheurs een Duitse pusher aan het fouilleren waren. Op klaarlichte dag... Ik heb mijn ogen niet in mijn zak zitten en mijn oren staan altijd wagenwijd open. Dat is mijn research.'

Merg en Been kent een opvallende vertelstructuur. Vanuit verschillende invalshoeken worden de gebeurtenissen op een niet chronologische rij gezet. Hellinga daarover: 'Ik ben geen gebruiker van harddrugs, nooit geweest ook. Maar ik weet dat heden en verleden bij een junk door elkaar lopen. Hij weet niet meer precies of iets vanmorgen gebeurde of vanmiddag. Dat gevoel wilde ik de lezer ook een beetje geven. De moeilijkheid is wel dat het helder moet blijven. Dashiell Hammett heeft dat in *The Thin Man* ook gedaan. Dat speelt zich af in illegale cafés waar iedereen permanent een beetje teut is. En als je dat boek leest krijg je er zo'n wiebelend gevoel bij... Dat effect vind ik prachtig.'

Over de compositie van het verhaal kreeg Hellinga geen klachten. Integendeel. Wel vielen een aantal recensenten over het moeilijk leesbare taaltje van Coca Inez. Deze *'leading lady'* van de drugshandel spreekt half Nederlands, half Engels. En of dat niet al moeilijk genoeg is, koos Hellinga ervoor dit Engels fonetisch weer te geven. Daarover: 'Ik vond dat ik dat taaltje moest vastleggen voor een volgende generatie. Geloof me, zo praten ze in dat wereldje. Je moet het dus zien als antropologische... eh... vielwurk.'

Gesterkt door de goede kritieken is Hellinga druk bezig met een volgend misdaadboek. Op, naar De Gouden strop. Zo besloot de auteur nog een boek te schrijven met Jos de Spin in de hoofdrol. Maar na dertig bladzijden verdween dat manuscript in de kast. 'Ik ben aan een nieuwe De Spin begonnen en die speelde in de kunstwereld. Een interessante wereld en met ongelooflijke oplichterij. Maar ik kreeg het gevoel dat ik er te weinig van afwist. Het aankomende jaar ga ik dus naar alle openingen.' Veel verder is de auteur met een nieuw Sid Stefan avontuur. De non-conformist is inmiddels twintig jaar ouder en de jaren zijn niet onopgemerkt aan hem voorbij gegaan. Soms dreigt hij zelfs te gaan tobben. Hellinga: 'Het wordt een leuk boek. Licht van toon maar heavy, vreselijk heavy. Het onderwerp waar het om gaat is afschuwe-lijk...'

De een z'n dood is de ander z'n brood. Dat is het lot van de thrillerschrijver.

Rob van 't Wel

I'll make him an offer he can't refuse

ABONNEES/ABONNEES/ABONNEES

In 1986 is het abonnee-aantal van Thr&Det met 13% gestegen. Dat succes zouden we graag in 1987 willen herhalen. Eind 1986 had Thr&Det 785 abonnees in Nederland. Eind 1987 zouden we er graag 900 willen hebben en eigenlijk is 1000 het minimumaantal waarop we mikken. Elk komend nummer zullen we daarom een wervingsactie voeren. De eerste actie is erop gericht om het aantal plaatsen waar men Thr&Det leest, te vergroten. De abonnees wonen op dit moment verspreid over 246 plaatsen. Dat loopt van de Waddeneilanden tot Zeeuw-Vlaanderen en van Maastricht tot Hoogeveen en Den Helder. Toch zijn er overal in Nederland nog witte plekken. Zie de drieëntwintig voorbeelden in de aankondiging elders in dit nummer. (TC)

DE GOUDEN STROP

Op vrijdag 21 november werd in het Luxortheater in Rotterdam voor het eerst De Gouden Strop uitgereikt, de jaarlijkse prijs voor het beste misdaadboek die is ingesteld door het Genootschap van Nederlandstalige Misdaadauteurs. Tomas Ross, de secretaris van het Genootschap verving feestredenaar Rinus Ferdinandusse die volgens Ross had laten weten in verband met de toestand bij het Weekblad Vrij Nederland geen feestrede van welke aard ook te willen houden. Ross gaf een uiteenzetting over het gebruik om in prijzen de namen van edele metalen te verwerken en vertelde dat een tamelijk dronken bestuur van het Genootschap eerst had overwogen om de prijs de **Dokter O-ring** te willen noemen, maar dat Jacques Post met de suggestie van De Gouden Strop kwam, naar de gelijknamige titel van een boek van Joop van den Broek. De laatste die ook in het gezelschap was, merkte op 'dat het wel de titel van een boek leek' en toen het duidelijk werd dat hijzelf dat boek had geschreven, verhoogde van den Broek de prijs van 10.000 gulden tot 10.001 ten koste van zijn eigen portemonnaie. De rest van het bedrag kwam van uitgeverij vandaan (Loeb, Het Spectrum, Bruna, Luitingh, Sijthoff en Unieboek).

Waarnemend hoofdcommissaris van politie in Rotterdam, de heer **Blauw**, reikte daarna de prijs uit aan de winnaar, de Vlaming (of liever Belg) Jef Geeraerts voor zijn boek **De zaak Alzheimer**. Hij vertelde dat hij het boek met plezier had gelezen en hoewel het niet zijn taak was om het werk van de jury nog eens over te doen, wilde hij wel zeggen dat hij het boek met kennis van zaken vond geschreven en dat het duidelijk was dat de auteur over welingelichte bronnen had beschikt. Hij wilde zich verder afzijdig houden van de BBT's in het boek, de Belgische Binnenlandse Twisten, al was het alleen maar omdat de Rotterdamse politie tot nu toe een goede samenwerking met de politiekorpsen in België had.

Na de uitreiking las **Bert Vuijsje** als voorzitter van de jury (verder bestaande uit Menno Schenke, Ad de Boer, René Appels en Diny van de Manakker, allen journalisten) het juryrapport voor. De jury had de boeken bekeken die waren verschenen in de periode april 1985 - juni 1986. De zaak Alzheimer was voor de jury een gedisciplineerd, intelligent geschreven politieroman die de clichés van de linkse thriller had weten te vermijden. Het boek had naast de twee hoofdfiguren verder ook redelijk originele karakters, een goed opgebouwde suspense en

het geweld was functioneel. Het rapport kende verder een **voetnoot**, waarin stond dat alle voetnoten in het boek waarmee de schrijver zich tot de lezer wendde, het best had kunnen worden vermeden.

Jef Geeraerts vertelde in zijn dankwoord dat het symbool van de stad Gent waar hij woont, een strop is. Als geboren Gentenaar had zijn vrouw van het stadsbestuur al eens als juweel zo'n strop gehad. Het maakte hem extra blij dat hij als Antwerpenaar nu ook zijn eigen strop had. Het geldbedrag dat bij de prijs hoorde ging hij samen met zijn vrouw in Rome opmaken als investering voor een nieuwe thriller. (TC)

Leengelden

Eind 1986 werden voor de eerste maal de leengelden uitgekeerd aan schrijvers (en vertalers) voor het feit dat boeken uit de Openbare Bibliotheken worden uitgeleend. In totaal registreerde het ministerie van WVC 5547 belanghebbenden auteurs (en daarnaast enige tientallen uitgeverij die ook een deel van het geld ontvingen). De vergoeding had betrekking op bijna 75.000 titels (in werkelijkheid bevatte het bestand van de steekproef bijna 100.000 titels meer. Er waren dus auteurs die zich niet hadden aangemeld). Er was 5 miljoen gulden te verdelen en die is voor een belangrijk deel naar schrijvers (en dus ook vertalers) van belletrie en kinderboeken gegaan. Het ministerie gaf de namen vrij van de 103 belanghebbenden die het maximale bedrag van **8000 gulden** kregen en daarnaast het aantal uitleningen waarop de vergoeding betrekking had. Bij de top-103 zitten drie Nederlandse misdaadauteurs, namelijk **Baantjes**, van de **Wetering** en **Post**. Baantjes, die merkwildigerwijs registratienummer 1 van WVC kreeg, is bijna de absolute winnaar. In de steekproef die werd getrokken om tot de verdeling te komen, werden zijn boeken ca. 15.000 maal uitgeleend. Alleen de damesromanschrijfster Mien van 't Sant wist hem te kloppen. Omdat de steekproef voor ca. 1% van het aantal jaarlijkse uitleningen stond, zou dat betekenen dat ca. 1,5 miljoen keer per jaar een boek van Baantjes de bibliotheek uitgaat. Janwillem van de Wetering stond ongeveer op de dertigste plaats en Jacques Post hoorde bij de laatste 25 plaatsen. In de top-tien zaten naast Baantjes en van 't Sant ook nog Maarten 't Hart en Lenie Saris. De rest werd gevormd door vertalers, waaronder een vertaalgroep, die dus de buit weer verder onderling moest verdelen.

De rest van de Nederlandse misdaadschrijvers bleef ongenoemd. Uit het café-circuit klonk door dat menigeen tevreden moest zijn met een bedrag onder de 2000 gulden, wat echter vermoedelijk een stuk hoger lag dan de bedragen die aan literaire collega's zijn uitgekeerd. Nu maar hopen dat het grote publiek niet gaat denken dat misdaadboeken tot de literatuur behoren. (TC)

Geachte Th. Capel,

In het novembernummer van 'Thrillers & Detectives' maakte u melding van catalogus 5 - met 728 nummers op het gebied der misdaadliteratuur - van mijn antiquariaatje 'DE TERECHTE KRONKEL'. Hiervoor mijn welgemeende dank! U plaatste daarbij de opmerking dat deze catalogus, gezien het feit dat u hem in handen hebt, wel zeker écht bestaat; ondanks de omstandigheid dat 'DE TERECHTE KRONKEL' slechts via een postbusnummer bereikbaar is, een gegeven dat naar uw mening 'een zekere

mate van louchheid' suggereert.

Nu begrijp ik dat de associatie van DE TERECHTE KRONKEL met het begrip 'louché' in kringen van liefhebbers van misdaadliteratuur een groot compliment inhoudt, daar immers per definitie geen goede misdaadliteratuur kan bestaan zonder louché zaken. Ik moet echter bekennen dat een dergelijk compliment werkelijk tévéél eer is. In feite zijn de termen 'degelijk', 'betrouwbaar', 'eerlijk', en zelfs 'onkreukbaar' veel meer van toepassing op de gang van zaken met dit antiquariaatje, dan het begrip 'louché'. Doodsaai dus; en totaal niet interessant voor liefhebbers van misdaad- (en andere)- literatuur.

Gelukkig staat de inhoud van de boeken die ik in catalogus 5 aanbied in schril contrast tot deze saaiheid: daár wemelt het van de doortrapte, onbetrouwbare en louché figuren; daár wordt naar hartelust ingebroken, gestolen, geroofd, bedreigd, geschoten, vermoord, gezwendeld, geweld gebruikt, onwettelijke taal gebezigd, belasting ontdoken, verraden, echt- en woordbreuk gepleegd; kortom: daár worden vrijwel alle ook op democratische wijze tot stand gekomen wetten overtreden.

U begrijpt dat ik dergelijke boeken zo snel mogelijk wil verkopen. Terecht schrijft u dat de catalogus misdaadliteratuur van mijn antiquariaatje f 2,50 kost.

Ik betreur echter dat u daarbij niet opmerkt dat dit bedragje dient te worden vermeerderd met f 1,20; te weten de waarde aan postzegels die de PTT van mij vraagt om de catalogus ter bestemd plaats te brengen.

Ik zal het dan ook zeer op prijs stellen wanneer u deze brief als rectificatie wilt opnemen in 'Thrillers & Detectives'.

Ik dank u bij voorbaat!

F. de Jong,
p/a 'DE TERECHTE KRONKEL',
Postbus 70118,
1007 KC Amsterdam.

Graag wil ik in aanraking komen met andere Rex Stout (Nero Wolfe)-liefhebbers. Van de ca. 48 Nero Wolfe's heb ik er (nog maar, mocht ik verzuchten) 27 en het lijkt onmogelijk de rest te vinden. Natuurlijk, in antiquariaat-kijk ik geregeld.

Behalve dat ik zo via mede-liefhebbers aan meer deeltjes zal proberen te komen, lijkt het me ook mogelijk dat ik iemand tred die met mij alle gegevens m.b.t. Wolfe en Stout eens wil ordenen. Zeg maar een Nero Wolfe-encyclopedie maken, al zou dat alleen maar voor eigen plezier zijn.

W Dierick. Weezenhof 84-16. 6536 BV Nijmegen.

In navolging van buitenlandse voorbeelden wil Sjaak Overbeeke ook in Nederland zgn. **Moordweekends** gaan organiseren. Het eerste 'levende detective spel' vindt plaats op 3, 4 en 5 april in hotel 'De verborgen schat', in Teuven, vlak bij Maastricht. De kosten zijn f 395,- per persoon. Meer inlichtingen zijn te krijgen bij 'Moordweekend', Pb 97, 3620 AB BREUKELLEN.

Gezocht de volgende boeken:
Misdad in de firma
Een van de zeven
Zes passagiers, één geheim
Het club-mysterie
De moord in de talenschool

NEDERLANDSE THRILLERS KOMEN VAN LUITINGH!

Een ijzersterke serie kwaliteits-thrillers van eigen bodem.
Een onverbiddelijk alternatief voor alle oprechte misdaadminnaars!

Theo Capel GOED GESTEMD

In het openbaar zou de Geldkredietbank nooit toegeven dat men zich met politiek bezig houdt, maar er is veel aan gelegen de Liberale Democraten in de kiezersgunst te houden, zeker nu de laster over stemmentrekker Leen Westra de aanhang snel doet slinken. Hank Stammer – een goede bekende voor alle liefhebbers van de thrillers van Theo Capel – treedt op als secretaris/puinarbeider. f 19,90

Bert Hiddema WIENER BLOED

In Amsterdam ontmoet Flip professor Kertesz, een psychiater van wie brieven zijn gestolen. Deze brieven betekenen een bom onder de psycho-analytische beweging. Maar als Flip de schokkende waarheid ontdekt, is het te laat. De brieven zijn al openbaar gemaakt. . . f 19,90

Felix Thijssen KOUD SPOOR

Charlie Mann, met een nieuw gezicht, een andere naam en een uitgewist spoor, hoort bij toeval de laatste woorden van een stervende advocaat. Misschien is dit zijn kans om voorgoed uit de zorgen te raken. Of onder de groene zoden. . . f 18,90

Vanyan DE CHINESE EENHOORN

China: tweeduizend jaar geleden. Een machtige magiër, Wei Po-Yang valt in ongenade bij zijn vorst. Wei Po-Yang maakt gevoelige gedichten, zet afgehakte hoofden aan en fabriceert goud uit metalen. Als de keizer zijn magiër en diens hele volk vernietigt, zweert Wei wraak.

Solozeiler en avonturier Olivier Sterman ziet zich in het China van nu geplaagd tegenover een ongreepbare tegenstander. f 19,90

Eerder verschenen:

Capel, Neber, Post, Thijssen *Gevaarlijk terrein* f 5,00/ Theo Capel *Klein verdriet* f 17,90; *Bijtend spul* f 17,90; *Kwade trouw* f 17,90/ Willy Corsari *Doden dansen niet* f 15,75; *Een expres stopte* f 15,75; *Het mysterie van de Mondscheinsonate* f 15,75; *Voetstappen op de trap* f 15,75; *Spelen met de dood* f 15,75; *Misdaad zonder fouten* f 15,75; *De weddenschap van inspecteur Lund* f 15,75; *Moorden en marionetten* f 17,90; *De man die er niet was* f 17,90; *De onbekende medespeler* f 17,50; *De man die niet mocht terugkeren* f 17,50/ Bert Hiddema *Zwart geld* f 17,90; *Piri-Piri* f 17,90/ Hans Neber *Schijn bedriegt* f 17,90; *Wie zwijgt stemt toe* f 17,90; *Dubbel spel* f 17,90; *Vergeefse moeite* f 17,90; *Opzet in het spel* f 17,90; *Te goeder naam en faam* f 17,90/ Jacques Post *Leer om leer* f 17,90; *Een Samurai in Rotterdam* f 17,90; *Stille waters* f 17,90; *Het jaar van de rat* f 24,90; *De meimoorden* f 24,75/ Felix Thijssen *Jachtschade* f 17,90; *Wildschut* f 17,90; *Ratteval* f 17,90/ Vanyan *Wit wint* f 19,90; *Kruisvaart* f 19,90.

Als Thriller Pocket verschenen:

Theo Capel *Bijtend spul* f 8,50; *Weggegooid geld* f 8,50/ Willy Corsari *Een expres stopte* f 8,50; *Spelen met de dood* f 8,50/ Bert Hiddema *Zwart geld* f 8,50/ Hans Neber *Wie zwijgt stemt toe* f 8,50/ Jacques Post *Stille waters* f 8,50; *Een dode in het Zwaanshals* f 8,50/ Felix Thijssen *Jachtschade* f 8,50; *Ratteval* f 8,50.

Overal in de boekhandel

UITGEVERIJ LUITINGH – UTRECHT

Spionnen in de Oriëntexpres
Het mysterie van kamer tien
Het driesteden raadsel
Het raadsel van Soestdijk
De strijd om vijftig koffers
Het lijk dat terugkwam
Spion tegen wil en dank
Allemaal geschreven door **Hugo Koerts** en grote deels uitgegeven door Helmond (Speciaal Serie).
Ruilmateriaal meestal ruimschoots aanwezig wat betreft oorspronkelijke Nederlandse detectives.
K. v.d. Spoel, Henri Dunantlaan 81. 9728 HC Groningen.

PS Ik ben ook op zoek naar boeken van Herman Middendorp. Daarover meer de volgende keer.

aangeboden:

Grote collectie detectives (ca 550 stuks) waaronder Bruna, (Ivans e.a.)
Accolade-reeks, Prisma-, Spectrum en Bruna BB-reeks. Lijst op aanvraag (f 1,50 aan porto bijsluiten) naar:
P. Kuik, Prinsengracht 181", 1015 DS Amsterdam, tel. 020-23 07 40 of 02907-4759

Iemand wellicht geïnteresseerd in het uitbrengen van een BOD op Norbert Jacques, *Dr. Mabuse der Spieler*, Ullstein Verlag, Berlin 1920?

Voorts deze pockets gezocht:

Tr. Alexander, *The Diary of Mata Hari* (Brandon House);
John Dos Passos, *The Best Times* (Signet);
Desmond Flower & James Reeves, *The War 1930-1945* (2 dln. Panther);
Charles Fort, *The Book of The Damned* (Ace);
Ron Goulart, *The Hardboiled Dicks* (Pocket Books);
C.G. Jung, *Flying Saucers* (NAL);
Steven Marcus, *The Other Victorians* (Corgi);
Irving Wallace, *The Fabulous Originals* (4Square);
Tom Wolfe, *The Painted Word* (Bantam);
Les Daniels, *Fear* (Paladin).

Anton Hermus, Postbus 19017, 3501 DA Utrecht

Werk van Buitenlanders

Speciaal voor katholieken

Venijn in monnikskap van Ellis Peters (Thieme, 19,50) is een thriller die zich afspeelt in de Middeleeuwen met de kloosterling broeder Cadfael in de speurdersrol. De broeder verzorgt de kruidentuin van het klooster en weet met allerlei geheimzinnige brouwsels en smeersels de meest uiteenlopende kwalen te verdrijven. De oude monnik is bij zijn werk niet voor een gat te vangen en als zijn grote kennis van kruiden hem niet verder helpt,

kan hij terugvallen op een mild, maar diepgaand psychologisch inzicht.
Een rijke buurman wil zijn landgoed aan de orde nalaten in ruil voor levenslange huisvesting en verzorging op de kloostergronden. Nog voor de zaak juridisch is bezegeld, wordt hij vermoord met het gif van monnikskap uit de werkplaats van Cadfael. Dat levert een sfeervol, aardig verhaal op, dat het leven in de Middeleeuwen met grote kennis van zaken beschrijft. De toon is gemoedelijk en echt slechte mensen komen er niet in voor. Speciaal aangevonden voor katholieken. (HKo).

The mission is de onvertaald gebleven titel van een boek van Robert Bolt (Luitingh, 22,90), dat verfilmd nogal de aandacht trekt. Het gaat hier om de strijd van de Jezuïeten in de 18e eeuw in Zuid-Amerika. In die periode waren zij de grote kolonisatoren van het binnenland van dat continent, waarbij zij vooral de Guarani-Indianen wisten te kerstenen. Een Spanjaard wordt na een leven als slavenjager lekenbroeder op een missiepost waar een Ierse pater de leiding heeft. Een grensconflict tussen Spanje en Portugal in het gebied leidt tot een gruwelijke strijd, waarbij de Jezuïeten voor een onmogelijke keus worden gesteld.

Het is een zeer interessant en tot nu toe ook weinig beschreven thema. Bolt heeft vooral in het begin een zeer onderkoelde manier van schrijven en bouwt zijn verhaal sterk cryptisch op en zijn meeste collega's zouden dit boek driemaal zo dik hebben gemaakt. Maar na de aanloop laat het zich gemakkelijk en prettig lezen. (WV)

Beschaafd Amsterdams

Ted Allbeury, zelf in de Tweede Wereldoorlog Brits geheim agent geweest, begon in 1972 spionage-thrillers te publiceren. Zijn eerste boeken waren vervuld van een blinde haat tegen alles wat links is, maar met het klimmen der jaren (in oktober wordt hij zeventig) lijkt Allbeury tot mildere inzichten te komen. **Verblijfplaats onbekend** (Elsevier, f 20,-) verhaalt zelfs hoe een meedogenloze agent van de Engelse geheime dienst, na een ongewoon gemene operatie in Nederland, wordt bekeerd tot onbespoten boer in Amerika. In de opbouw van de intrige toont Allbeury zich een doorgewinterd vakman en de Amsterdamse *couleur locale* is perfect getroffen. Dat laatste danken we vermoedelijk aan Thijs Ockers als 'inwoner van Amsterdam, de geciviliseerde stad van Europa', aan wie Allbeury dit boek heeft opgedragen (BV)

Voor en na de Bom

Met **Los Alamos** (Luitingh, 24,90) heeft Martin Cruz Smith een heel ander soort werk het licht doen schijnen dan met zijn eerdere bestseller *Gori Park*. Het gaat in het nieuwe boek om de belevenissen van de belangrijkste figuren die in 1944-'45 in Los Alamos in Nieuw-Mexico (USA) bijeen zijn gebracht om de eerste atoombom te ontwikkelen. Hoofdrospelers zijn Robert Oppenheimer, Klaus Fuchs, Anna Weiss, generaal Grover en de indiaan Joe Pena, die als beroepssergeant chauffeur van Oppenheimer is en die zo in zijn eigen stamgebied opereert.

Het verhaal is een geromantiseerd stukje recente geschiedenis. Joe Pena blijkt in de loop van het boek steeds meer de echte hoofdpersoon die allerlei – niet erg met elkaar samenhangende – voorvallen meemaakt en een romance met Anna Weiss beleeft. Het boek is nogal brokkelig. Het bedoelt de mensen die een belangrijk stuk geschiedenis maken te beschrijven in hun onderlinge contacten en in een vreemd en met indianen gestoffeerd landschap. Het is wel aardig om te lezen, maar het laat zich moeilijk plaatsen. Een echte thriller is het niet. (WV)

Vrije Vlucht verscheen als nieuwste boek van Douglas Terman in het Nederlands (AW Bruna, 27,50), maar als *Free Flight* kwam het al in 1980 uit. Het boek handelt over de zgn. zevenjarige oorlog tussen Rusland en Amerika, die het laatste land geheel en het eerste grotendeels van de kaart veegde. Het resterende deel van Rusland weet de rest van de wereld, op China na, in zijn macht te krijgen en een Amerikaanse luchtmacht officier die de oorlog heeft overleefd, weet zich jaren in het door de Russen beheerste Amerika te verbergen. Uiteindelijk wordt hij ontdekt en begint hij met een lotgenoot een avontuurlijke vlucht naar Noordwest Canada. Een soort Gestapo-Amerikaan zit hen continu op de hielen. Ze weten onder te duiken bij een Franscanadees gezin, waarvan de vrouw de vierde hoofdpersoon wordt.

Het gaat om een ongemeen spannend verhaal. De intrige is weliswaar ongebruikelijk, maar leent zich voor interessante uitwerkingen. Dat heeft Terman dan ook goed gedaan en met groot succes. Het is een boek dat voor een paar avonden spanning borg staat. (WV)

Gruwelijk

Gurwelijk Spel van Christopher Leach (Hollandia, 24,90) lijkt een overeenkomst te hebben met de Charles Manson affaire: doden uit gekte. Als de amateurprediker Lucius Rumsey in het stadje

Blair arriveert is de gehele bevolking al van slag door de gruwelijke moorden die daar gepleegd zijn. Vreemdelingen zoals Rumsey zijn er zeker niet welkom en daar maakt men te Blair geen geheim van. De prediker heeft dringend een timmerman nodig in verband met zijn plan om met een manshoog kruis op zijn rug door Amerika te trekken. De dag voordat Rumsey uiteindelijk met zijn kruis kan vertrekken worden er weer een paar moorden gepleegd. Het verschil met de vorige is echter dat het kruis erbij gebruikt is. Door de aanblik van de dode op het kruis verandert Rumseys kijk op de mensheid en laat hij zijn ambitieuze plan varen. In plaats daarvan besluiten hij en de timmerman, met wie hij inmiddels een vriendschap opgebouwd heeft, de dader(s) op te sporen. Dat lukt, maar gaat gepaard met nog meer gruwelen. (RK)

Dichte mist van Stephen King (Luitingh, 14,90) is een goed begin voor de noviet. Het is tenminste niet zo walgelijk dik als het andere werk van deze veelschrijver die langzaam maar zeker onmetelijk populair aan het worden is. Een doodgewoon Amerikaans stadje raakt verstopt in een dichte mist waaruit een soort octopus-tentakels steken die onschuldige voorbijgangers niet tot pap knippen, maar verpulpen en opslobberen. Een groep mensen zit in een supermarkt opgesloten, maar dan tikken er opeens ook nog andere vreselijke mutanten tegen het venster, tik, tik. Hoe moet dat nu weer aflopen? Dat wist King ook niet en het verhaal eindigt daarom ongewis. Goh, is dat nou een griezelroman, dacht ik bij mezelf. (TC)

Een hele rol

Wat is het verschil tussen vroeger en nu? Ik kreeg van mijn oma vroeger één dropje per keer, mijn zoon krijgt nu een hele rol. En vroeger was een Mars niet veel meer dan een snoepje vergeleken met het kolosale ding dat nu onder die naam wordt verkocht. Misschien is daarom de megathriller zo populair geworden. Het is de ontspanningslectuur van een generatie die niet heeft geleerd maat te houden. In **Genootschap van de steen** (Luitingh, 26,90) vallen de doden bij bosjes. Waar vroeger één slachtoffer genoeg zou zijn geweest om het idee te wekken dat er een misdrijf zou zijn gepleegd, heeft de schrijver er nu tientallen tegelijk nodig. Toch heeft auteur David Morrell, die ook *First Blood* en *Rambo*, heeft bedacht, geen immoreel boek geschreven. Zijn hoofdpersoon vraagt zich regelmatig af hoeveel kwaad geoorloofd is in de strijd voor het goede. Als een echtpaar dat hij juist heeft omgebracht erg veel gelijkenis vertoont met zijn ouders, ziet hij daarin een vingerwijzing van God. Hij trekt zich terug in een klooster, maar na zes jaar mediteren wordt hij weer ontdekt door

zijn collega's. De intrige is te gek voor woorden, maar voor mensen die van dit soort boeken houden, zal die uitzinnigheid juist aardig zijn. Het grote aantal slachtoffers is niet aangrijpend dan een enkele dode. Misschien was dat ene dropje ook wel lekkerder dan die hele rol. (FH)

De Risji (Luitingh, 29,50) is de gelijknamige vertaling van *The Risji* (Grafton, VD, 14,90) van de Amerikaan Leo Giron. Het boek behandelt de merkwaardige Indiase cultus van de *Thugs* – religieuze moordenaars die hun slachtoffers worgen ter verering van de godin Kali. Na ruim een eeuw duikt dit gebruik in Amerika op en spoedig vallen de eerste slachtoffers van de zijden wurshaws. Een half-Amerikaans, half-Indiaas meisje wordt hierbij op bovennatuurlijke wijze betrokken. Voor degenen die zich tot een mysterieus Oosters gebruik voelen aange trokken is het misschien een interessant boek, maar is dat niet het geval, dan is het een tamelijk onmogelijk en onsamenhangend verhaal. De intrige is overspoeld door occulte zaken en dat doet de geloofwaardigheid van het verhaal (als die term tenminste kan worden gebruikt) geweld aan. (WV)

Hoog in de Alpen

Lawine express (De Boekerij, 19,90) van Colin Forbes is een titel met een dubbele bodem. De express wordt door een lawine bedreigt die iemand expres heeft laten ontstaan en dat om het hoofd van de KGB om zeep te brengen. Op zich een goed idee, maar omdat de man net naar de Amerikanen is overgelopen toch weer niet zo goed ook. Forbes is zo'n schrijver van wie je zelfs geen kleine hersenen nodig hebt om te hoeven nadenken. De intrige is eigenlijk niets anders dan een grote achtervolging waarbij de goeden op miraculeuze wijze steeds winnen. De schurken zijn altijd niet alleen slecht, maar zogenaamd ook superslim, tegelijkertijd zien ze nooit dat iemand hen volgt en ook andere eenvoudige zaken vallen hen niet op. De Alpen zijn imposant of ze nu aan de goede of aan de slechte kant staan. (TC)

Eindstation Bern van Colin Forbes (De Boekerij, 19,90) is al weer in Zwitserland gesitueerd. Het verhaal is nog onzinniger dan in *Lawine express* en komt erop neer dat slechte mensen in het keurige Zwitserland iets vreselijk slechts zitten uit te broeden. Divers geheime diensten door de staat gefinancierd, maar ook min of meer privé, proberen er achter te komen waarop wordt gebroed. *'Terminaal'* daar gaat het allemaal om. De Alpen figureren niet echt in het verhaal, maar het propere Bern des te meer. Nu geloof ik dat je in Bern de Alpen eigenlijk niet kunt vermijden, maar het verhaal speelt zich veel in

hotelkamers af en daar zijn de bergen dan even niet. Je kan natuurlijk wel foeteren op Forbes, maar als pure ontspanningslectuur met een harde toon steekt het goed in elkaar. Aanbevolen voor in bad en je geen zorgen maken dat het uit je handen kan glijden, het water in. (TC)

Vlotte jongen

Midden vorig jaar kwam de vice-voorzitter van de Britse Conservatieve Party Jeffrey Archer in opspraak – hij zou betrokken zijn bij een schandaal (chantage door een prostituee). Ook in 1975 moest hij zich al eens terugtrekken uit de politiek, toen wegens mislukte speculaties. In die periode begon hij met het schrijven van thrillers. Dat deed hij zo succesvol dat hij er niet alleen financieel weer bovenop kwam, maar ook een politieke *comeback* kon maken.

Een erekwesitie (Nederlandse vertaling van *A Matter of Honour*), (Bruna, f 29,90) is zijn vijfde boek. Het gaat over een jonge Engelsman die door toeval in een gewelddadige krachtmeting met een niets ontziende KGB-man terechtkomt. Het wordt een achtervolging door heel Europa, waarbij het even onduidelijk is wie goed of fout is, want er blijkt een lek bij de Britse geheime dienst te zitten (wie kijkt daar nog van op?). Wie eraan begint kan het niet meer neerleggen, zo spannend is het, maar helaas komt het niet uit boven het niveau van een leuk jongensboek. (MB)

Vrouwelijke mannetjesputter

Zwijgen verzekerd van Sara Paretsky (Thieme, 19,75) is een mislukte poging om een vrouwelijke Philip Marlowe te creëren 'down the mean streets' van Chicago, die in de in dit geval potsierlijke ik-vorm kond doet van haar pittig optreden tegen de plaatselijke mafia en ander geboefte. Het verhaal heeft niets om het lijf en de hoofdpersoon niets anders te bieden dan dat het een vrouw is, die echter duidelijk verkeerd *gecast* is. We krijgen veel informatie over de verkeerssituatie in Chicago, waar de 'chic' aan het meer blijkt te wonen en verder veel hinderlijke druk- en stijlfouten. Het valt waarschijnlijk niet mee geloofwaardige Nederlandse uitdrukkingen te vinden voor de krachtdadige taal van een doortastende dame in benarde omstandigheden, maar wat mij betreft is er sprake van een misverstand: ook mannetjesputtende dames gedragen zich doorgaans bescheidener dan hun manlijke collega's. (KtK)

Na een tweede kennismaking in **Boem-Boem is dood** van Sara Paretsky (Thieme, 19,75) met de vrouwelijke detective V.I.

Warshawski (juriste, zwarte band en toch van top tot teen vrouw moedigt de achterflap aan) kun je blind van Noord- naar Zuid-Chicago je weg vinden, terwijl de wegen van de speurster ondoorgrondelijk blijven. Ondanks haar academische graad is deduceren en concluderen niet haar sterkste punt en moet ze het vooral hebben van opgewonden ondervragingen, waar weinig antwoorden op komen. Ook hier is de inhaligheid van de toch al niet onbemiddelden weer het belangrijkste motief voor het systematisch uitschakelen van tegenstanders die dreigen hun verplichtingen te onthullen. Hoewel het een weinig opwindend detective-verhaal is, geeft het wel een aardig kijkje in de scheepvaart *business* op de Amerikaanse grensmere voor mensen waarvan het voornaamste referentiekader bestaat uit de Vinkeveense plassen. Ook hier mag de corrector er nog wel eens overheen, zeker voor deze prijs. (KtK)

Uche-Uche

Binnen het Amerikaanse misdaadschrijverswereldje heeft Bill Pronzini vele vrienden die niet te beroerd zijn hem een opsteker te geven. In de praktijk blijkt hij een matige pulpschrijver te zijn. **Het losgeld** (Thieme, 19,75) heeft de vaste held van Pronzini in de hoofdrol, een oudere naamloze privé-detective. Hij wordt in de arm genomen om een losgeld aan kidnappers te overhandigen en dan gaat het uiteraard mis. De grote grap is dat de schrijver zijn held echt naamloos houdt. Dat geeft een zekere spanning aan het verhaal, want je hoopt erop dat hij een keer zich zal vergissen. Een kleinere grap is de strijd tegen de sigaret die de detective rochelend voert. In 1969 toen het boek oorspronkelijk werd geschreven, was dat vermoedelijk modern. (TC)

In **Het lijk in de goudmijn** van Bill Pronzini (Thieme, 19,75) besteedt het op zich aansprekende type van de wat oudere *private eye*, die door een vriend opgezadeld wordt met een onduidelijke klus in een bungalowparkje waar een hitsige dame voor onrust zorgt op het moment dat hij in afwachting is van de uitslag van een longonderzoek, helaas teveel tijd aan hypochondrisch gefilosofeer over leven en dood en de drukkende klimatologische omstandigheden. Aan zijn geestelijke vermogens moet soms ook worden getwijfeld als hij zich af vraagt: Als A niets met de moord op B. te maken heeft, wat heeft hij dan met de moord te maken? Het boek leest niet echt slecht, maar het blijft een dun verhaaltje waarvan de intrige zich te makkelijk laat raden, omdat de ontknoping te vroeg komt. (KtK)

Rauwe Werkelijkheid

Het tweedelige Italiaanse *Medicina Legale* is een van de standaardwerken op het gebied van de medicijnen in dienst van de criminologie. Het is een boek dat ik, zelfs met mijn gebrekkige kennis van het Italiaans, niet graag opensla. Er staan de gruwelijkste gedetailleerde beschrijvingen in van wat mensen elkaar aandoen, verlucht met fotografieën. Ik heb het altijd geoordeeld als het gruwelijkste boek uit mijn misdaadkast. Dat bordje heb ik nu verhangen, en wel naar de paperback **Killing for Company** waarin Brian Masters *the case of Dennis Nilsen* beschrijft. (Coronet, VD, 11,75). Nilsen werd op 9 februari 1983 gearresteerd in zijn appartement in een rustige Londense wijk. In het rioleringsysteem van het huis was bij verstopping door de loodgieter weefsel aangetroffen dat bij nader onderzoek menselijk weefsel bleek te zijn. Nadat Nilsen een paar dagen verhoord was, had hij vijftien moorden bekend op jonge homoseksuele mannen. Daarmee werd Nilsen niet alleen recordhouder in mijn boekenkast maar ook in de geschiedenis van de Britse criminaliteit. De openingshoofdstukken liegen er niet om. We treffen Nilsen in zijn appartement terwijl hij toegewijd een lichaam aan stukken snijdt, een hoofd in een pan aan de kook brengt en de rest van het lichaam in vuilniszakken verbergt in de kasten waar al een aantal zakken vlees en

botten te wachten staat op de kookketel en afvoer door de toiletten. In eerdere gevallen, en in een ander huis, 'begroef' Nilsen de lijken onder de vloerplanken waar het redelijk koel was zodat hij ze van tijd tot tijd kon opgraven, in bed leggen, en kon 'beminnen'. Zulke zijn de feiten waarop het verslag gebaseerd is, ongelooflijk wreed, het resultaat van een geestesgesteldheid waarvoor het woord 'ziek' bijna te klein is. De basis echter ook waarop Brian Masters een indringende speurtocht uitzet door de dwaalwegen van die zieke geest. Het boek is, ondanks de gruwelijke gebeurtenissen en perverse details alles behalve een sensatieziek werk. Nilsen was een rustige, hardwerkende man. Hij werd niet gedreven door haat of sadistische gevoelens. Zijn gedrag vertoonde tijdens de jaren waarin hij doodde geen verdachte kenmerken voor de buitenwereld. Hoe hij en vergelijkbare moordenaars tot hun gruwelijke daden komen is Masters primaire vraagstelling, in de hoop dat psychologische kennis nieuwe records kan voorkomen. Het antwoord op die vraag is een psychologisch portret van de massamoordenaar. Scherp en duidelijk, maar ook beangstigend in de vaststelling dat de kans groot is dat de veelvoudige moord het kenmerk bij uitstek zal worden van de criminele geschiedenis van onze eeuw. (ES)

DE NIEUWSTE VAN DEIGHTON, TRENHAILE EN ALLBEURY

De ijzersterke reeks spionageromans van de Boekerij wordt voortdurend uitgebreid met nieuwe titels. Dit zijn de 3 nieuwste. Adembenemend zoals u van deze schrijvers gewend bent. Herkenbaar aan de fraaie witte omslagen. In deze serie verschenen reeds 22 titels. Vanaf f 20,-. Verkrijgbaar bij de boekhandel. **De Boekerij**

Van nette griezels tot platte gruwel

Binnen en buiten de perken

In Thrillers & Detectives wordt al jarenlang een plaats ingeruimd voor de broertjes en zusjes van de misdaadlectuur. Griezelmans, *horror* en *'fantasy'* en Science Fiction behoren nu eenmaal tot dezelfde fictie-familie en alles wat niet in de Bijbel staat is maar verzonnen, zou een Veluwe boer zeggen. Niet alles krijgt aandacht. Zo vindt men geen besprekingen terug van verhalen die ik voor het gemak als *'fantasy'* aanduid, als van Tolkien en de vele duimendikke aftreksels (allemaal in drie delen) die zijn navolgingen bijna dagelijks naar de uitgever brengen en ook niet van de vele *remakes* van *Watership Down*, maar dan met beren, honden en katten. Nog meer afwezig is de Science Fiction. Maar waarom wel Stephen King en Peter Straub en niet Asimov en Heinlein? Een verklaring is dat SF niet in de eerste plaats uitgaat van misdaad, geweld en goed en kwaad, maar daar staat tegenover dat die romans wel bol staan van politieke intriges, calamiteiten en *horror* en dat zijn ook de ingrediënten van de boeken die wel in T&D aan de orde komen. Detectives en thrillers zijn daarentegen zelden mystiek en religieus getint in tegenstelling tot SF en *'fantasy'*, maar juist dat onderscheid plaatst ook vele gruwel- en griezelromans buiten de echte T&D-populatie en je zou er een apart blad mee kunnen vullen (dan niet met Nederlandstalige auteurs, maar daar krijg je een 'opgeschoond' T&D ook niet mee vol). Hetzelfde zou echter ook gelden voor een T&D dat niet aan branchevervanging maar juist aan branchebeperking zou doen. Je zou een periodiek kunnen maken voor pure detectives, zelfs voor pure puzzeldetectives en ik vermoed dat de echte detective-fan het maar niks vindt om in één en hetzelfde blad ook besprekingen aan te treffen van avonturenromans à la Desmond Bagley en Alistair MacLean. De echte fan wil altijd meer van hetzelfde, maar T&D is gelukkig vrijzinnig genoeg om te mikken op een niet al te eenkennig lezerspubliek.

De griezelroman en vooral de moderne gruwelroman heeft zich zo als een betrekkelijk *Fremdkörper* in T&D weten te nestelen zonder dat iemand zich geroepen voelde dit goedaardige gezwel (met kwaadaardige inhoud) met strenge hand te verwijderen. Behandelen, dat is dus wel het geval, want dat doe ik. Ik verdenk de directeur van dit blad ervan dat hij mij als oncoloog met speciale opdracht alle hope-loze gevallen in de maag splitst (al moet ik bekennen dat ik in mijn onschuld wel eens gesuggereerd heb hier een roeping te hebben en ik doe mijn werk met plezier). Als ik naga wat ik de laatste tijd zoals in mijn handen heb gekregen, dan valt vooral het grote aandeel (Amerikaanse) *horror* op. Natuurlijk doe ik ook wel eens een Ngaio Marsh, een Patricia Wentworth of

zelfs een Willy Corsari (allemaal poliklinisch) en een enkel keertje een Ludlum (ook een zwaar geval), maar over het algemeen verblijf ik op de *intensive care* bij Peter Straub (terminaal) en vooral bij diens beroemde kamergenoot Stephen King.

Gelukkig haalt niemand het in zijn hoofd (ook ik niet) om alle basiskennmerken van detectives, thrillers, griezelromans, etc. in een nette matrix onder te brengen. Zo'n geconstrueerd overzicht met een aantal voor de hand liggende archetypes zal snel bezwijken onder het gewicht van de vele uitzonderingsgevallen. Polemieken zullen dan niet van de lucht zijn, carrières zullen worden gebroken, schrijvers raken gedesorienteerd en overspannen lezers worden de bioscoop ingejaagd. Dood in de pot, kortom. Maar een aardige overeenkomst tussen de (klassieke) detective en de (klassieke) griezelroman en tevens een duidelijk verschil met de andere categorieën populaire fictie is dat beide genres iets 'deftigs' hebben. Er wordt geschreven door, voor en vooral ook over nette mensen. Dit terwijl de zogenaamde *hardboiled* detective evenals de SF-roman pas na een lange emancipatiestrijd, na een lang verblijf in de *pulpmagazines*, hun huidige aanzien hebben verkregen. Daarnaast speelt ook de mate waarin de schrijver afstand neemt van de werkelijkheid – althans de wereld zoals wij die kennen – een rol. Weliswaar maakt menige gruwel-schrijver het in dat opzicht heel wat bonter dan de doorsnee beoefenaar van het SF-genre, maar in aanmerking moet worden genomen dat de lezer van een SF-roman er op voorhand vanuit kan gaan dat de afstand tot de werkelijkheid genomen is of zeer spoedig wordt genomen (al was het alleen maar omdat SF-romans vaak in de toekomst spelen), terwijl de *horror*-schrijver voor het probleem zit om aan de lezer duidelijk te maken dat er aan een huis-tuin-en-keuken-geval iets grondigs mis is.

De verwantschap tussen detectives en griezelromans was er vanaf het begin. In de traditie van S. Holmes hebben detectieveauteurs lange tijd moeite gedaan een griezelige sfeer op te roepen (mistflarden, slecht verlichte steegjes, een koetsje dat over natte kasseien ratelt en dan een rauwe gil). In de detective komt de politie eraan te pas, of een excentriek oud dametje, en lost de zaak op. In de griezelroman wordt hetzelfde oude dametje, maar liever nog een jonger exemplaar, op onverklaarbare wijze geworgd en in stukken gesneden en staat de politie machteloos vanwege de bovennatuurlijke krachten die in het spel zijn. Neem bijvoorbeeld de bundel *Boosaardig* (Sijthof, 25,-), waarin dertien griezelverhalen zijn opgenomen van min of meer bekende Nederlandstalige auteurs. De samensteller Robert-Henk Zuidinga heeft hen gevraagd om de Nederlandse griezelliteratuur te stimuleren en hun krachten ook eens te proberen. Het resultaat is een aantal echte griezelverhalen en voor de rest moeten we het doen met de bekende exercities op de grens van schijn en werkelijkheid waarbij (vaak) nogal gemakkelijk gebruik wordt gemaakt van de getroubleerde hersenspinsels van demeterende oude vrouwtjes, *junkies* en psychiatrische patiënten. Erg aardig is dan weer het kafkaïaanse verhaal van Heere Heeresma over registratienummers van persoonsbewijzen.

Aan deze kant van de Atlantische Oceaan ging het meestal om een verdwaald spook in een Engels landhuis dat het de hoofdbewoner en het te hulp geroepen politiepersoneel lastig maakt, maar zodra datzelfde spook aan gene zijde van de Oceaan ten tonele wordt gevoerd, komt men gauw op een hellend vlak. Daar neemt men geen genoegen met een jammerende, meelijwekkende verschijning in een bijrol, maar moet de zaak groots worden aangepakt. Kippevel is onvoldoende, gezocht wordt naar prikkels voor alle zintuigen en zo ontstond uit de griezelromans het moderne gruwelsprookje, ook wel *Horrorroman* genoemd.

De geweldenaar op het terrein van de gruwelroman is Stephen King, die ook nog een indrukwekkende produktiviteit heeft. De man is nog geen veertig jaar en heeft meer dan twintig uitstekend verkochte romans op zijn naam staan, inclusief een paar bundels met 'korte' verhalen. Stephen King neemt bovendien geen genoegen met het formaat dat bijvoorbeeld Alistair Maclean er in zijn nadagen nog uit weet tepersen. Nee, het zijn stukken van vijf- à zeshonderd pagina's of meer. Dat is tegelijk een probleem. King laat het zo aan de lezer over om het kaf van het koren te scheiden en dat is een

riskante schrijfrant. Voor je het weet raak je als lezer de rode draad ook kwijt en leg je het boek vermoed terzijde. Maar als de verkoopcijfers een indicatie zijn, dan hoeft King zich nog nergens zorgen over te maken. Als ik het bij die opmerking zou laten, doe ik King onrecht aan, want hij spreidt tot nu toe een alleszins bewonderenswaardige veelzijdigheid ten toon op het continuum van subtiel griezelen tot pure *horror*. Tussen beide polen is meer dan een graduëel verschil. Er zijn schrijvers die met één kat die van links naar rechts (of is het andersom?) de

straat oversteekt in hoofdstuk twee en met een ingelijst kiekje van opa dat in hoofdstuk zes van het dressoir dondert al een beklemdend sfeertje kunnen oproepen. Het andere uiterste is de schrijver die op bladzijde één al een door rondzwalkende *Zombies* overmeesterde wereldstad introduceert. Het verschil zit in klein-versus-grootschaligheid, in tussen de regels door versus recht voor zijn raap. De griezelroman spreekt tot de verbeelding, het gruwelverhaal laat juist niets aan de verbeelding over, maar in de praktijk lopen beide types ook traploos in elkaar over, of komen aspecten die ik hier noemde naast elkaar voor. Als voorbeeld kan de bundel vertaalde verhalen *Horror '87* (Loeb, 25,-) dienen. De bundel bevat de 'beste' griezelverhalen van het jaar (toch niet van 1987?). Anders dan bij *Boosaardig* gaat het hier niet om gelegenheidsschrijvers van het griezelgenre, maar om *fulltimers* die al jarenlang in allerlei (vnl. Amerikaanse) griezel-, *horror*- en *'fantasy'*-bladen publiceren. In deze bloemlezing die, in aanmerking genomen dat de negentien verhalen uit enkele honderden zijn geselecteerd, niet beduidend hoger van kwaliteit is dan *Boosaardig*, laten alle verhalen zich plaatsen op de schaal van lichte griezel tot *hard-horror*. Stephen King weet van alle bekende (en onbekende) griezel- en gruwel-elementen gebruik te maken, al is hij geneigd al vroeg de registers open te trekken. Romans als *Carrie*, *The Shining* en *Christine* kennen echter een rustige opbouw en voldoen aan de vormvoorschriften van de klassieke – weliswaar stoer uitgevallen – griezelroman. Aan *Christine* voegt hij ook een snuifje *horror* toe. De moordende Plymouth Fury '58 wordt namelijk gechauffeerd door een rottend lijk, dat zo plastisch wordt beschreven dat de lezer zich zorgen gaat maken over de bekleding. Dat is dus *horror*, want een rottend

lijk is niet griezelig, maar puur vies. Stel je voor, die lucht krijg je er nooit meer uit. King wil niet suggereren dat de auto wel eens bestuurd zou kunnen worden door een wezen van gene zijde van de dood. Nee, er zit een rottend lijk in. Het griezelige zit hem er verder in dat de Plymouth zichzelf voortbeweegt en bezit neemt van zijn eigenaar, zodat deze gedoemd is eindeloos mee te blijven rijden. Het rottende lijk dient alleen om te visualiseren hoe zoiets in zijn werk gaat, om wat kleur aan het verhaal te geven.

De Beproeving neigt sterk naar de *horror*-kant. Het verhaal kenmerkt zich door grootschaligheid (de wereldbevolking wordt door een griepje nagenoeg uitgemord) en door de strijd tussen Goed en Kwaad (de overlevenden verzamelen zich in twee kampen). De pure gruwel zit gevangen in geïsoleerde passages, wat een bekend zwaktebod is. Zodra je niet goed weet hoe je de gewenste gruwelscène in de intrige moet verwerken, wel, dan las je wat akelige visioenen in, een paar stemmen uit het niets, je goochelt wat (in overleg met de zetter) met HOOFDLETTERS en *cursiveringen*, je verspringt een paar uur of een paar jaar in de tijd en de lezer moet maar zien hoe hij de draad weer oppakt. King lost dit stijlprobleem over het algemeen goed op door af en toe gas terug te nemen en de dingen weer op een rijtje te zetten.

Het laatste verhaal van King dat in het Nederlands is verschenen is *Het* (Luitingh, 32,50). 'Het is de stank van het beest, de stank van *Het*...' mompelt de ondertitel. Het is in feite een *horror*-streekroman (net als *Drakengif* van Peter Straub). Ooit is het Kwaad (*Het*) vanuit de ruimte in de nabijheid van het stadje Derby (in Maine) als een bliksem-schicht ingeslagen, lang voordat het stad-

je bestond. Eens in de 27 jaar steekt *Het* de kop op en veroorzaakt plaatselijke rampen en begint altijd met het verslinden van een aantal kinderen. *Het* manifesteert zich den graag als een clownsguur met ballonnen die alleen door kinderen wordt waargenomen. King bedient zich in dit boek opvallend veel van clichés, zoals het gewilde contrast van de clown als personificatie van het Kwaad, foto's waar bloed uitdruipt en zodra ergens maar in wordt geprikt komt er pus uit. Nog merkwaardiger is echter dat het basisthema van *Het*, namelijk het regelmatig terugkerende Kwaad in een slaperig provinciestadje, in zijn geheel is gejat uit *Drakengif* van Peter Straub. Het kan zijn dat het met toestemming is 'geleend', tenslotte hebben Straub en King ook samen *De Talisman* geschreven, maar dat stelt me allermist gerust. Een coproductie is wel wat anders dan het overschrijven van elkaars verhalen. King heeft nooit onder stoelen of banken gestoken dat hij een bewonderaar is van Straub, maar ik ben niet blij met deze vorm van bewondering. En King kan heel goed zijn eigen verhalen verzinnen. Hij heeft ook een encyclopedische kennis van het genre die hij in het nogal rommelige non-fictie boek *Danse Macabre* tentoon spreidt. Wie meer over griezelen en gruwelen wil weten heeft daar echter een mooi bladerboek aan. Onlangs verscheen ook *The Penguin encyclopedia of horror and the supernatural* die meer dan King doet, vooral een historisch beeld geeft. Het is echter voor mij tijd geworden om het bloed van mijn handen te wassen en weer aandacht te geven aan de polikliniek. Het leven kan niet elke dag gruwelijk zijn.

Gert-Jan Thomassen

S I G N A L E M E N T

Thrillers & Detectives verschijnt 5 maal per jaar, in januari, maart, juni, september en november. Een jaarabonnement kost f. 19,90, over te maken op postgiro 5013940 tnv Verzendboekhuis De Thriller te Amsterdam. Het abonnement gaat dan met het eerstvolgende nummer in.

Voor België kost een abonnement 425 BFr. (incl. porto). Betaling dient vooraf te geschieden op PCR 000-0592006-15 tnv Boekhandel Walry, Zwijnaardse steenweg 6, 9000 Gent. Via deze boekhandel zijn ook losse nrs. te koop voor 85 BFr. (excl. porto).

Voorgaande nrs. zijn te verkrijgen door overmaking van f. 5,- per nr. (incl. porto). Sommige nrs. zijn uitsluitend als fotokopie te leveren. Geef aan als men dat niet wenst.

Een abonnement dient vooruit te worden betaald. Maak hiervoor zoveel mogelijk gebruik van de toegezonden acceptgiro. Het zenden van een aparte rekening en van aanmaningen brengt extra kosten met zich mee.

Op diverse plaatsen in Nederland is Thrillers & Detectives los te koop. De prijs per nummer wordt door de wederverkoper vastgesteld met een minimum van f. 4,75.

Aan dit nummer werkten mee: Marianne Bernard, Frits Hoorweg, Hans Knechtmans, Roselie Kommers, Hans Kooijman, Katharina Kouwenhoven, Wouter Noordewier, Ed Schilders, Gert-Jan Thomassen, Bert Vuijsje, Wim Voster en Rob van 't Wel.

Eindredactie: Theo Capel
Vormgeving: Steye Raviez
Grafische Verzorging: GCA Drukkerij
VD: importeur van Dittmar
NL: importeur Nilsson & Lamm

Alle correspondentie te richten aan: Thrillers & Detectives, Nic. Maesstraat 139 hs, 1071 PX Amsterdam. Tel. 020-764970.

Slapeloze Nachten

-1-

Buiten hoorde hij zijn buurvrouwje, met een stoffen tegen een blik tikkend, haar kat roepen. Nare herinneringen zwierven als een ziekte door haar huis en ze hield altijd felle dispuuten met haar overleden man. Werd het voor hem ook geen tijd voor een vlucht uit de werkelijkheid, omdat hij anders overspannen dreigde te worden? Het legde vijf repen chocolade op zijn nachtkastje en zette een fles Raak Kola ernaast. Hij kleedde zich uit en kroop met zijn bibliotheekboeken in bed. Misschien konden zij hem iets vertellen over 'de hel waarin hij leefde'? Hij begon met een boek van Len Deighton. *'De dag brak aan en beitelde de horizon open als een blauwstalen oestermer'*. Dat legde hij dus onder zijn bed. Aan vergelijkingen had hij de pest en ergerlijker nog vond hij de snobistische, stoerdoenerige kitscherigheid van een lege wereld waarin oesters werden gegeten.

-2-

Buiten bleven bloeddorstige heren naar hun hond roepen die hun poot lichtten. Vanuit zijn besloten binnenplaats bereikte hem een diepe, angstigmakende geur. Een rotte struik? Een dode? Een keer had een bezoeker met de schelle stem van een opgewonden estheet bij het zien van zijn binnenplaats uitgeroepen: 'Is het niet verschrikkelijk?' De plastic bierkratten van de vorige bewoner stonden er nog steeds en ook alle lege wijnflessen. Brandnetels en nachtschade moesten vechten voor hun bestaan. Het tweede boek was van Hugh C. Rae, *The Marksman*. De altijd onverteerbare Freud was erin binnengeslopen. *'Hij kon zijn angst in zijn darmen voelen stuwen. De vastgekoekte ribben van oude neuroses braken en vielen er als kruimels in, maakten alles erger, deden het borrelen.'* Dat was verschrikkelijke *psycho-babble*, een verschrikkelijke anti-climax. Hij reikte onder het bed en legde het boek op het vorige.

-3-

Buiten was het nu stil. Hij vond dat hij in een gezellig deel van de stad woonde. Als hij van vakantie terugkwam, was hij al na drie dagen weer aan de buurt gewend. Hij hoefde maar op één inbreker per jaar te rekenen en dank zij het beschavingspeil werden er nooit boeken gestolen. Van bewoonde panden namen krakers bijna nooit bezit. De huizen om hem heen werden bewoond door vaak eenzame figuren met een eigen karakter. Je kon er rustig langs lopen zonder dat je keel werd afgesneden. Hoogstens kwam je van die in zichzelf pratende types tegen. Het derde boek, van de populaire Hack Higgins, ging over een fascistische held die het Vrije Westen verdedigt.

Over zichzelf merkte hij op: *'Als ik twintig jaar eerder was geboren, had ik voor de Gestapo gewerkt.'* Dit was niet bedoeld om de lezer een afkeer van de held in te doen boezemen, integendeel. De held trapt voortdurend communisten in het gezicht. Hij ontdoet zich van één ervan door hem in een visnet te knopen en achter zijn boot aan te slepen tot hij verzopen is. De regering van het Oostblokland wil een beeld van de Maagd Maria vernietigen. De held krijgt het beeld te pakken en aan dek op zijn boot, op weg naar Rome, slaapt hij naast het beeld in, huilend van ontroering.

-4-

De slaap wou nog niet komen. Was dat het geluid van een kat die in een boom klom en vochten er vogels in de klimop? Het volgende boek dat hij snellas was niet reactionair of fascistisch. Alleen maar conservatief en daardoor aandoenlijk. Amsterdam is een onherkenbare stad, waar hoertjes op het eerste gezicht verliefd worden op spionnen en vluchtende detectives. Die verbergen zij dan ook in hun peeskamertjes, om hen in de paar dagen dat ze zich vrijmaken, gratis te verwennen.

Een Amerikaan met een vals paspoort en een perfecte beheersing van het Nederlands heeft veel verder veel invloed bij de jongelui in het Vondelpark. Hij wordt benaderd door een smeris die hem vraagt de jongelui te vertellen dat de regering andere dingen van hen verwacht. De Amerikaan doet het ook nog. Dan nog maar liever Jaws-2 opengeslagen. Een hongerige haaiin met drie jongen in haar baarmoeder, zwemt langs de dezelfde kust waar Jaws-1 ook al was en waar de eerlijke politiemans de autoriteiten weer niet kan overtuigen dat er een groot gevaar dreigt, hoewel een vrouw toch haar hondje dat mee uit spartelen was gegaan, op eens niet meer terugvindt (*'Toby? Waar is Toby?'*). In de baarmoeder zitten twee wijfjesjonkies die de rest van de kroost hebben opgegeten, op een mannetjesjonkie na, dat zich in een afgelegen deel van het orgaan verborgen houdt. Enfin, Jaws-2 legt tenslotte toch het loodje, maar niet nadat ze net net nog Jaws-3 heeft geworpen.

-5-

Weer hoorde hij een gerucht. Plok... Dat was de plof, waarmee de vreemde kat in de zijkamer neerkwam uit de dakgoot en hem zo wel eens wekte. Nu was hij alleen nog wakker en het liep al tegen de ochtend. De derde hoofdzonde van Lawrence Sanders bracht de slaap ook al niet. Een moordenaar moet een of twee dagen voor het begin van haar ongesteldheid een mes door de keel van een man

steken. Anders kan zij niet verder door het leven. Aan het bloed dat tegen muren, over het behang, badkamervloeren, tapijten of gordijnen spoot, raakte hij na honderd bladzijden gewend, maar hij werd doodnervus van haar verschrikkelijke menstruatiespijnen. *'De krampen waren erg. Geen van de pillen hielp. De pijn kwam diep uit haar binnenste, in golven. Hij rukte aan haar darmen en wrong haar buik ineem. Het was een reusachtige hand die klauwde...'*

Dat hield niet op en het ging maar door. Het was net alsof hij iets rook in de slaapkamer. Was het de riolerende waar al tijden iets mee was? Hij deed het raam open. Het werd al weer licht. Deze populaire lectuur werkte niet. Niet om in te slapen en niet als een vaccinatie met entstof om het doden in de werkelijkheid in bedwang te houden. Maar was dat het ergste? Was het niet veel erger dat de intriges infantiel waren, de dialogen verkalkt, de karakterisering banaal, de beweegredenen op een mijl te ruiken waren, de beschrijvingen in bakvisstijl geschreven, de overgangen hakkelig en de uitleg onlogisch was? Hij merkte dat hij in slaap viel. Hij droomde dat hij heel goed schaakte en dat er uit het boeket op tafel traag een roos naar het bed kroop.

Wouter Noordewier

Made in UK & USA

Vriendinnen

A *Dark-adapted eye* is onder het pseudoniem Barbara Vine geschreven door Ruth Rendell (Penguin, NL, 17,50). Zoals al haar boeken is ook dit goed geschreven, knap van constructie en vol scherpe psychologische observaties, maar het is wel stukken langdradiger dan we van haar zijn gewend. Het heeft dan ook veel meer weg van een familieroman dan van een thriller.

Toen de vrouwelijke hoofdpersoon nog een kind was, werd haar tante opgehangen wegens moord op een andere tante. Vijfendertig jaar later probeert zij te reconstrueren wat er precies aan dit familiedrama is voorafgegaan en welke motieven er een rol bij hebben gespeeld. Ze wordt hiertoe aangezet door een journalist die een boek over het geval wil schrijven. Er wordt diep gegraven in de levens van de familieleden en degenen die hiermee nauwe banden onderhielden. Tegelijkertijd schetst Rendell een beeld van de benauwende burgerlijke moraal in het Engeland van de jaren dertig en veertig. (HKo)

Gewoon als zichzelf schreef Ruth Rendell de verhalenbundel *The new girlfriend*

(Arrow, VD, 11,60). Het zijn bijna zonder uitzondering sterke verhalen met vaak ongebruikelijke thema's. Vooral het verhaal *'Loopy'* waarin een verknipt moederskindje tot een gruwelijke moord komt en het titelverhaal waarin een wel heel zonderlinge romance een bloedig einde vindt, zijn het lezen waard. (HKo).

Het gevoel van toen

Hier heb ik eindelijk weer eens een detective die me eraan herinnert waarom ik van het genre ben gaan houden. 's Avonds laat, als het eigenlijk niet meer mocht, las ik mijn eerste detectives door mijn vader verstoep op een plek die voor mij geen geheim meer was. De helden in die boeken waren net als ik diep ongelukkig, maar ze sloegen zich er doorheen! Uiteindelijk toonden zij aan dat de wereld nog rotter was dan zichzelf. Cynisme hield hen op de been. IJzige vrouwen die onbereikbaar leken, gaven zich tenslotte toch gewonnen of, beter nog, ze boden zich aan en werden met een vermoeid gebaar afgevoerd. *Laguna Heat* (St Martin's, VD, 17,85) zit vol met deze clichés en vele andere en het is een prachtig, spannend boek. Aan originaliteit heeft de schrijver T. Jefferson Palmer geen behoefte en waarom zou hij ook? Zijn hoofdpersoon is een politieman met een jeugd die hem heeft klaargestoomd voor een leven vol mislukkingen. Zijn moeder werd vermoord toen hij nog geen jaar was en een ongelukkig huwelijk lijkt de theorieën van Freud te bevestigen. Hij vindt zichzelf echter toch, geholpen door een 'ijspegel' die voor de verandering halverwege het boek al ontdoit. (FH)

Moderne tijden

Patricia Highsmith wekt ongeveer evenveel bewondering als irritatie – dat laatste mede door het niet aflatende gezeur over haar vermeende gebrek aan erkenning bij de recensenten. Wie kwaad wil, kan ook haar nieuwste boek *Found in the Street* (Penguin, NL, 17,50) gemakkelijk afdoen als een thriller waarin niets gebeurt, of als een veel te trage literaire roman met een volstrekt overbodige moord. In werkelijkheid is het een zeer geslaagde zedenschets van Greenwich Village in de jaren tachtig, met menselijke verhoudingen die in slakkegang maar onontkoombaar verschuiven – het leven zelf dus. Daarbij hoort misschien ook wel dat de moord (die pas na 200 bladzijden plaatsvindt) op buitengewoon triviale wijze wordt opgelost. (BV)

In *Troublemaker* een oudje van Joseph Hansen (Grafton, VD, 14,90) blijkt Dave Brandstetter, de verzekeringsman, die levensverzekeringsclaims natrekt en ten tijde van dit geval nog een verhouding heeft met de galeriehouder Doug, het niet helemaal eens met de moeder van de vermoorde Richard Wendell inzake de vermeende dader. Terwijl er behalve de moeder niemand belang lijkt te hebben bij de moord leidt het speurwerk tot confrontatie met een uiteenlopend aantal personen uit de kennissenkring van het slachtoffer, die geen onbekende was in de *homo-scene* van L.A., waar voor het COC nog een mooie taak weggelegd zou zijn. Hansen is een waardig exponent van de 'Californische' traditie, die ook in dit boek geloofwaardige personages weet op te voeren die vooral lijden aan het menselijk onvermogen en een sympathieke speurder die het nog al eens moeilijk heeft met de keuze tussen arbeidsethos en priveverplichtingen. (KtK)

Kleine misdaad

B is for Burglar is het tweede boek van Sue Grafton (Bantam, VD, 13,90). Eerder schreef ze al *A is for Alibi*. Centraal staat de vrouwelijke *private eye* Kinsey Millhone, die dit keer op zoek gaat naar een vermiste rijke weduwe. Het grootste deel van het verhaal speelt zich af in het denkbeeldige plaatsje Santa Teresa in Zuid-Californië – moeten we dit zien als een hommage aan Ross Macdonald? Dan is het verhaal dat helaas niet, want halverwege de overigens aardig opgebouwde speurtocht, wordt er een zo kinderachtige stomiteit onthuld, dat de intrige ineens flauw en voorspelbaar wordt en iedere allure wegvalt. Jammer. (MB)

Bob Cook heeft een aardig boek geschreven. In *Disorderly Elements* (Methuen, VD, 14,90) raakt een oudere intellectueel bijna gelijktijdig zijn twee baantjes kwijt. Hij vliegt eruit bij de Geheime Dienst die hem van de universiteit heeft geleend en omdat hij toch nooit op de universiteit is, wordt daar zijn functie wegbezuinigd. Ondertussen heeft hij ook nog zijn rijpere vriendin zwanger weten te maken en hij is nog van de generatie die dan in het huwelijk wil treden. Gelukkig is hij geen onhandige intellectueel, maar daarentegen zeer uitgeslagen. De onbenullen in de bureaucratie en de regering waarmee hij te maken heeft kunnen niet tegen hem op en zo valt de bezuiniging achteraf toch nog tegen. *'Yes Minister'* zoals de achterkant suggereert, haalt het verhaal het niet, maar het steekt wel leuk de draak met de klassieke spionageroman. (TC)

Spannende onzin

De Engelsman Owen Sela heeft voor *The Brandenburg Gates* (Fontana, VD, 17,50) een merkwaardige intrige bedacht. Het gaat om de wederopstanding van een oud Russisch geheim genootschap, de Izgoi, dat in 1917 met de Revolutie geacht werd te zijn verdwenen. Het genootschap blijkt vertakkingen te hebben opgebouwd in de hoogste kringen in de Sovjet-hierarchie, het Zwitserse bankwezen en Amerikaanse geld- en regeringskringen. De KGB-officier Orlov en de Amerikaanse agente Maynard stuiten elk afzonderlijk op de activiteiten van de Izgoi. Al nasporend ontmoeten ze elkaar en weten onder de meest barre omstandigheden, waarbij de doden letterlijk bij bosjes vallen, het genootschap op te rollen. Het verhaal is uitermate onwaarschijnlijk, waarbij de zin van het genootschap volledig onduidelijk blijft. Maar toch heeft Sela er een bijzonder spannend boek van weten te maken. De aanbeveling van Len Deighton op de omslag, die zegt *'One of our most talented storytellers'* is niet verzonnen. (WV)

Gaijin van Marc Olden (Corgi, VD, 17,50) bevat 483 pagina's in hoog tempo gebrachte en goed geschreven onzin. Het leest weg als een stripverhaal, is nog spannend ook en wordt geserveerd met een Oosters sausje. Het zit barstens vol wreedheden en handig opgepoetste clichés, waarvan de mooiste verpakt zijn in Japanse samoerai-mystiek.

Rupert de Jongh, een telg uit de Engelse aristocratie, voelt in zijn hart dat hij eigenlijk een Japanner is. De reïncarnatieleer wordt erbij gehaald om er een verklaring voor te geven. De Jongh weet zich ook in dit leven tot een Japanner om te vormen en hij brengt het zelfs tot leider van de Yakuza, de Japanse onderwereld. Tijdens WO II spionneert hij voor Japan en in deze hoedanigheid heeft hij de Amerikaanse Alexis Bendor vreselijk gemarteld. Voordat hij haar kan doden, ontsnapt ze en veertig jaar later komt ze hem bij toeval tegen op een Hawaïaans strand. Dan moet ze alsnog worden opgegraven. Onder het motto dat de aanval de beste verdediging is, gaat Alexis de ongelijke strijd aan. Ze wordt hierbij gesteund door haar zoon, een meester-inbreker die ook een behoorlijke tik van de Japanse molen heeft gehad. Spannende onzin dus. (HKo)

Gekeuvel

Voor twee mensen die hebben besloten zonder vaste verplichtingen door het leven te gaan, besteden Jemina Short en haar vriend wel erg veel tijd aan het analyseren van hun relatie. 'Was hij niet erg geïnteresseerd in die-en-die? Ja maar, tenslotte laat je-weet-wel mij ook niet

onberoerd.' **Oxford blood** van Antonia Fraser (Methuen, VD, 14,90) staat vol met dit soort geneuzel. De Engelse landadel die verder beschreven wordt, keurig getrouwd natuurlijk, heeft er veel minder moeite mee. Terwijl hun kinderen in Oxford de boel kort en klein slaan, lopen zij met hun bedgeheimen te koop. Jenima probeert het maken van een tv-programma over de studenten te combineren met een onderzoek naar de afkomst van een van hen. De schrijfster behandelt spuurwerk net als het liefdeleven van haar hoofdpersoon. Ze poneert stellingen en weerlegt die vervolgens. Dat is een stijlfiguur die heel geschikt is voor slechte lezers. Als je een keer een aanwijzing hebt gemist, wordt hij verderop wel weer herhaald. (FH)

Na de poes, het varken en de wolf is nu de leeuw aan de beurt om op het omslag van het boek van Anne Morice **Sleep of Death** (Bantam, VD, 11,75) te staan. Tijdens de repetities van het toneelstuk *Elders and Betters* gaat alles mis; de hoofdrolspeler kent zijn tekst nog steeds niet, de *leading lady* heeft constant ruzie met haar *lover*, het tijdschema klopt niet enz. enz. De actrice Tessa Crichton heeft er weinig fiducia in, zeker als er ook nog anonieme brieven aan het adres van de hoofdrolspeler opduiken en er iemand fijntjes gewurgd wordt. Wanneer het stuk flopt heeft Tessa alle tijd om zich in dit netwerk van intriges te verdiepen en samen met Robin, haar geliefde die in dienst van Scotland Yard is, lukt het haar de moordenaar te ontmaskeren. De ontknoping is niet geheel en al verrassend, hoewel er een leuke draai aan zit. (RK)

Geestelijken die zich als amateur-detective opwerpen, zijn geen onbekend verschijnsel. Harry Kemelman voert David Small ten tonele, een rabbi van gematigd orthodoxe signatuur. In **Someday the rabbi will leave** (Fawcett, VD, 13,90) gaat het eigenlijk om twee intriges die betrekkelijk weinig met elkaar te maken hebben. Enerzijds is er een bestuurlijke intrige en anderzijds een politiek drama met navenante moord. Sleutelfiguur (behalve Small zelf) is de miljonair Magnuson, die behalve dat hij als voorzitter van het synagogebestuur de werkgever is van Small, ook de schoonvader dreigt te worden van een jonge jurist die door zijn dochter de politiek wordt ingedreven. Als speurneus is Small bepaald geen sensatie, maar door als geestelijk raadsman gewoon zijn werk te doen, speelt hij in beide intriges een beslissende rol. Kemelman bedient zich van een hele bedaarde stijl en waarschijnlijk is dat de oorzaak dat het verhaal rond het dreigende ontslag van de rabbi een stuk boeiender is dan de politieke moord. (GJT).

Pietje Geleerd

Timothy Holme moet bang geweest zijn dat hij gewoon een spannend boek zou schrijven. De lezers zouden dan misschien niet gemerkt hebben dat hij vroeger Latijn heeft geleerd en dat hij een kenner is van het werk van de toneelschrijver Goldoni. In plaats daarvan heeft hij een boek geschreven vol met citaten en verwijzingen. Erger nog hij heeft geprobeerd allerlei echo's uit het verleden in zijn verhaal te vlechten.

A **funeral of gondola's** (Futura, VD, 14,90) speelt in Venetië en de grachten en stegen van die stad worden bevolkt door ongeloofwaardige karakters. Om hun dwaze gedrag te verklaren doet de schrijver regelmatig een greep in de mand met moeilijke woorden, zonder zich om de leesbaarheid te bekommeren. Zo ziet detective Peroni zijn werk als het *'bathymographical maximum'* (een bathymeter is een dieptemeter) en duikt iemand anders onder in de *'city's quintessentiality'* (quintessential is wezenlijk). Het dieptepunt is een officier van justitie die zich stevast in het Latijn uitdrukt. Het is een boek dat vooral bedoeld lijkt als monument voor de opleiding die de schrijver genoten heeft. Zijn lerares klassieke talen zal het vast met plezier gelezen hebben. (F.H.)

The Fatal Equilibrium van Marshall Jevons (Ballantine, VD, 11,75) geeft ons een kijkje in de keuken van het universitaire leven aan één van Amerika's topinstituten, Harvard, Cambridge. Was al bekend dat hier het hoogste percentage zelfmoorden onder de studenten voorkomt, nu leren we dat ook onder de medewerkers letterlijk en figuurlijk slachtingen worden aangericht in het streven naar topkwaliteit. Dit in aanzet spannend opgezette boek, waarin velerlei motieven bij diverse betrokkenen gesuggereerd worden, blijft helaas in het tweede deel in teveel reflexie steken. De auteur koketteert zeer met zijn kennis van de verschillende sociale wetenschappen en kent overdreven veel waarde toe aan de utiliteits-gedachte als motief voor menselijk handelen. Voor mensen die houden van het principe van 'gezonde concurrentie' is het stof tot nadenken, voor medewerkers aan Nederlandse universiteiten aanleiding om opgelucht adem te halen. In ieder geval voor de *high brow* een aardig geschreven boek waarvan het begin leuker is dan de ontknoping. (Kik)

Echt leuk

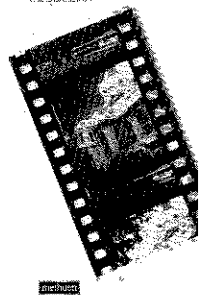
De nieuwe Jamec McClure is een verbaazingwekkend geestig boek. Ettelijke hoofdstukken laten zich lezen als korte verhalen, los van het boek als geheel. Een hoofdrol in **The artful egg** (Pantheon, VD, 15,65) is weggelegd voor Ramjut

Pillaij, Aziatisch postbode tweede klas. Ramjut is een simpele ziel die zich verliest in dagdromen over zijn helden. Hij ziet zich beurtelings als de Mahatma Ghandi en als Sherlock Holmes; nu eens slaapt hij vredig met een ontklede dame naast zich en dan weer lost hij ingewikkelde misdrijven op. In het echte leven brengt zijn onbeholpenheid hem in de meest absurde situaties, waar hij zowel politie als misdadigers tot last is. Voor de lezer is het allemaal erg amusant, zo amusant dat de aandacht afgeleid wordt van Kramer en Zondi. Het vaste speurders duo behandelt in dit boek twee zaken: de moord op een beroemde, dissidente schrijfster en de dood van de echtgenote van een gepensioneerd politiemann. Laatstgenoemde stond bekend als *Major-many a fall*-Zuidmeijer. Een bijnaam die hij dankte aan het feit dat hij – zoals hij het zelf placht uit te drukken – nogal veel pech had met gevangenen. De laatste typering is een mooi voorbeeld van de loodzware ironie waar McClure patent op lijkt te hebben. Ironie die ten koste gaat van het realisme dat vroeger zijn handelsmerk was. Maar ja, hoe kan het anders, Zondi's worden vandaag de dag gestenigd en verbrand in Zuid-Afrika. Het land dat McClure jaren geleden verliet en nu beschrijft, lijkt terugkijkend wel een vriendelijk dorp. (F.H.)

The secrets of Harry Bright van Joseph Wambaugh (Bantam, VD, 15,65) is een razendknap verhaal vol absurde situaties, krankzinnige types en een mooie, langgerekte intrige. Wambaugh heeft wel de neiging om zijn rijke fantasie al te veel de vrije loop te laten, waardoor de hoofdlijn van het verhaal niet altijd zichtbaar blijft.

De zoon van een miljonair wordt verkoold en met een kogel in zijn hoofd in een auto in de Californische woestijn gevonden. Het onderzoek van de lokale politie loopt op niets uit, tot woede van de vader. Door aan wat touwtjes te trekken weet hij gedaan te krijgen dat Sidney Blackpool, een rechercheur uit L.A. op de zaak wordt gezet. Deze werpt zich met volle overgave op de zaak. Hij identificeert zich namelijk sterk met de miljonair, omdat hijzelf ook onder dramatische omstandigheden een zoon heeft verloren. (HKO)

ANTONIA FRASER
OXFORD BLOOD

Britse Misdaadgolven

Nieuwsbrief van Jessica Mann

Foto Fay Godwin

Toen ik afgelopen zomer in Oxford was, hoorde ik hoe enkele Amerikaanse toeristen met elkaar bespraken of de brug waarop ze stonden, vlakbij *Magdalen College*, dezelfde brug was waaronder Lord Peter Wimsey Harriet Vane ten huwelijk had gevraagd. Nadat ze tot een slotsom waren gekomen – het was dezelfde brug – liepen ze in gezwinde pas naar een café dat *The Eagle and Child* heette, waar volgens hen de vrienden van Sayers', C.S. Lewis, Tolkien en anderen, voor hun dagelijkse glaasje bier kwamen. Het was een literaire pelgrimstocht en ik was zowel geroerd als onder de indruk dat een 'eenvoudige' misdaadschrijfster zo'n effect op haar lezers kon hebben. Nu ben ik net in het bezit gekomen van een exemplaar van **The Mystery Reader's Walking Guide to London**, uitgegeven in Amerika door Passport Books, en geschreven, of liever gezegd samengesteld, door Alzina Stone Dale en Barbara Sloan Hender-shot. Het boek beschrijft aan de hand van routes hoe fictieve helden en heldinnen door Londen liepen. Sherlock Holmes krijgt uitgebreid aandacht, uiteraard, en je vindt er Dorothy Sayers opnieuw en al de andere misdaadschrijvers die je zou verwachten, maar ook een paar waar je niet op hebt gerekend. De schrijvers zijn bezig naar het schijnt met meer van dat soort boeken over andere delen van Groot-Brittannië. Misschien volgen ze Van der Valk en zijn Nederlandse collega's wel naar Nederland!

Het is ondertussen eigenaardig om zo over je eigen schepping te lezen. Mijn eigen heldin, Tamara Hoyland, wordt diverse malen genoemd en ik ben er niet helemaal zeker van of de schrijvers heb-

ben begrepen dat ik het kantoor van de Britse Geheime Dienst in Savile Row heb verzonnen of dat een geheime organisatie de burelen deelt van zulke onschuldige organisaties als *The Royal Commission on Historical Monuments for England* en *English Heritage*. In ieder geval, het leest allemaal erg leuk en de schrijvers zien er ook zorgvuldig op toe te vertellen waar je onderweg iets kan eten en drinken.

*

Als je meer op intellectuele dan fysieke inspanning uit bent, dan kun je je misschien vermaken met de heruitgave van enkele dossiers van Dennis Wheatley die bij Michael Joseph verschenen. Ze bestaan uit een echt dossier, waarin brieven zitten, vingerafdrukken, telegrammen, persberichten en andere documenten over een misdaad en aanwijzingen die je uitdagen om zelf de oplossing te vinden, voordat je een verzegeld deel achterin openmaakt om te zien of je het bij het rechte eind had. Dit soort Doe het zelf-detectiveboeken vormen een misdaadverhaal in zijn meest elementaire vorm en zijn speciaal geschikt voor mensen die vinden dat de literaire vorm van de roman eigenlijk niets meer is dan onnodig vulsel op het skelet van de intrige. Dus als je iemand ben die een boek om de intrige leest, zoals dat voor veel mensen geldt, hoewel ik moet zeggen niet voor mezelf, dan moet je **The Malinsy Massacre** eens proberen of **Herewith The Clues**. Dat het je moge lukken!

Jessica Mann

Zwijnaardse stwg 6.

9000 Gent

BOEKHANDEL WALRY

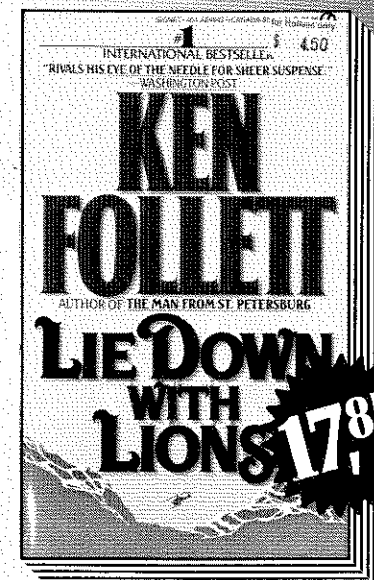
U KUNT ER WAT VRAGEN

Thrillers en Detectives bij voorbeeld

tel: 091-229167

New
in paperback

At all bookstores

A deadly romantic triangle, a clandestine mission with global stakes, an exotic location, a plot as gripping and ingenious as *Eye of the Needle*... engineered to perfection with breathless acceleration. I couldn't put it down! Los Angeles Times

It sets off at a spanking pace, accelerates throughout and comes crashing home in a thunderous finish... Mr. Francis is on tiptop form and proves yet again that he is the most thrilling thriller writer around by furlongs! The Times

van heinde
van verre
van
itmar
Amsterdam
Importeur/Distributeur

Dode kapitalisten

Nieuwsbrief van Josh Pachter

motieven en eerlijke aanwijzingen en goed detectivewerk. Dat is ook niet zo verrassend als je bedenkt met het werk van Max Allan Collins die de scenario's schrijft die Beatty tekent. Onder de vele populaire boeken van Collins bevinden zich bij voorbeeld de bekroonde Natan Heller-avonturen. Hij schreef ook de dagelijkse Dick Tracy-strip sinds Chester Gould er in 1977 mee ophield en onlangs schreef hij een paar van de maandelijkse Batman-strips. Niet gek voor een boerenjongen uit Iowa die nog veertig moet worden. Als je Ms Tree eens wilt zien, stuurden \$ 3 voor een proefnummer of \$ 30 voor een jaarabonnement (12 nrs.) naar Renegade Press, 10408 Oxnard Street, North Hollywood, California 91606, USA.

In het afgelopen nummer beloofde ik wat meer informatie over het aanbieden van je eigen verhalen aan Amerikaanse misdaadtijdschriften. Er zijn er op dit moment vijf en hier volgen de adressen en de namen van de redacteurs aan wie je je verhaal moet aanbieden:

Alfred Hitchcock's Mystery Magazine: Cathleen Jordan, AHM, Davis Publications, 380 Lexington Avenue, New York, New York 10017. (Een voorkeur voor private eye-verhalen. Een beetje geweld is OK, maar geen sex of smerigheden)

Ellery Queen's Mystery Magazine: Eleanor Sullivan. Zelfde adres als AHM (een voorkeur voor puzzeldetectives. Geen geweld en nog minder sex en vunzigheden).

Espionage Magazine: Jackie Lewis, P.O. Box 1184, Teaneck, New Jersey 07666. (Gaat dus over spionage. Geen beperkingen in taalgebruik, sex en geweld)

Hardboiled Magazine: Wayne D. Dundee, 620 Seventeenth Street, Rockford, Illinois 61108 (Een voorkeur voor het harde verhaal; sex, geweld en grofheden kunnen worden getaleerd)

The New Black Mask: Richard Layman, Brucoli Clark Inc., 2006 Sumter Street, Columbia, South Carolina 29201 (Kent een breed spectrum, tot en met experimenteel werk. Geen taboe's).

Josh Pachter

In het maartnummer: Lew Archer en zijn schepper. In dankbare herinnering.

Het genre

Het misdaadboek bestaat ruim honderd jaar als apart genre en langzaam maar zeker heeft het genre zich in vele subgenres opgesplitst, van puzzeldetectives tot realistische politieromans en boeken waarin een geheim genootschap de wereld met de ondergang bedreigt. **Bloody murder** van Julian Symonds (Penguin, NL, 24,50) is nog steeds een van de aardigste boeken om snel een overzicht van het genre te krijgen. Het boek verscheen voor het eerst in 1972 en is nu in een bewerkte versie herdrukt. Er zijn ook mensen die het onder de Amerikaanse titel **Mortal consequences** kennen of in de Nederlandse uitvoering **Moord en doodslag** (aan deze vertaling is ook nog een hoofdstuk over de Nederlandse situatie uit midden van de zeventiger jaren toegevoegd door Jan Roosendaal). In het voorwoord van de nieuwe versie zegt Symonds (geboren in 1912) dat het tijd werd voor een extra hoofdstuk over schrijvers uit de afgelopen periode, maar dat hij al lezende ook tot de nodige revisies kwam. Dat valt in de praktijk nogal mee. Een merkwaardige verandering is wel de informatie over het werk van Symonds zelf. In de eerste versie schreef (de nu overleden) Edmund Crispin over hem, terwijl nu HRF Keating zijn mening mag geven. Misschien dat Symonds vond dat Crispin toch teveel als vriend was opgetreden.

Symonds geeft vooral een leesbare en grondige chronologische beschrijving van het genre die, naarmate WO II steeds meer historie wordt, langzaam maar zeker verzandt in een gehaaste opsomming van allerlei schrijvers en ontwikkelingen. Vanaf hoofdstuk 14 'Crime novel and police novel' is het boek daardoor minder interessant. Symonds verontschuldigt zich bij voorbaat door in zijn voorwoord te schrijven dat hij een liefhebber van het genre is en niet de geleerde wil uithangen. Uit biografische gegevens in andere boeken blijkt dat hij wel degelijk als een soort geleerde moet worden gezien. Symonds heeft in ieder geval de nodige literatuurvooropleiding verricht en lijkt min of meer het slachtoffer van zijn eigen liefhebberij te zijn geworden. In plaats dat hij een dichtersloopbaan continueerde die in de jaren dertig begon, ontdekt hij dat hij met het misdaadgenre zijn brood kon verdienen zonder vermoedelijk te beseffen dat je dan niet ongestraft weer het genre kan verlaten.

In boekhandel Crolla te Valkenburg ontdekte ik onlangs op vakantie een Accolade-uitgave van Sijthoff uit 1961 (nr. 70) in het schap die nog steeds tegen de oorspronkelijke nieuwprijs van f 2,95 werd verkocht. Vijftientig jaar had **Een nozemisdaad** van Julian Symonds (*The progress of a crime*) op me staan te wachten met een mooie stofomslag met een foto van twee vetkuiven erop en op de achterzijde een foto van de auteur als onderdeel van een groepje waarvan een mollige Agatha Christie de centrale persoon is.

Het boek verhaalt over de nasleep van een uit de hand gelopen wraakactie van een groepje jongeren en is niet zozeer een misdaadboek maar meer een sociaal portret van het leven in een klein stadje. Een jonge journalist van de lokale krant is de hoofdpersoon die mag meemaken hoe de landelijke sensatiepers probeert de werkelijkheid niet te verslaan, maar te vormen. Het aardige verhaal bevestigde het beeld van Symonds als schrijver en essayist die eigenlijk zich niet aan het genre wil conformeren. Zijn fanatieke pogingen om Patricia Highsmith en in mindere mate Nicolas Freeling een goede faam te bezorgen zijn op die manier ook te verklaren. (TC)

Martijn Daalder verblijft in het buitenland. Daarom dit keer geen 'Kijk uit je Doppen'

Kort Amerikaans

Elmore Leonard heeft het eindelijk helemaal gemaakt in de USA, zijn geboorteland. Zijn nieuwste boek, **Bandido**, kreeg een bespreking van een volle pagina in Time. Daar had hij eerst wel meer dan twintig boeken voor moeten schrijven, die allemaal onbekend bleven. Nu is daar dan een eind aan gekomen. Rijp en groen van Leonard komt op de markt. Beperk je voorlopig tot de boeken na 1980 is mijn advies.

Titel	Thema	Sex	Geweld	Opvoedende waarde	Oordeel
James Cain <i>The enchanted isle</i> Warner, VD, 15,65	Bankroof tegen wil en dank van 16-jarige weglouper	Te vroeg begonnen met de verkeerde persoon	Praktisch het hele gezin valt er aan ten prooi, plus nog anderen	We zijn het slachtoffer van onze eigen hartstocht	Niet zo broeierig als de bekende Cains, maar meer dan voldoende (Ktk)
John Gardner <i>The Nostradamus traitor</i> Coronet, VD, 16,35	Britten misleiden nazi's door verraiste Nostradamus-kwartijnen	Nauwelijks tijd voor	Deze strijd gaat met de wapenen van de geest	Een bijgeloof komt nooit alleen	Fascinerende WO-II-thriller. Verruit Gardners beste boek (BV)
Elmore Leonard <i>Catchaser</i> Penguin, NL, 14,90	Ex-marinier zoekt het geluk	Elke middag, en liefst nog meer, in de Holiday Inn	Voor Leonard betrekkelijk weinig	Hoe leid ik een motel	Intrige is nogal uitgewast ten gunste van de liefde (TC)
Elmore Leonard <i>Mr. Majestyk</i> Warner, VD, 15,65	Meloenkweker in gevecht met de Mafía	Geen tijd...	Gaat alle tijd in zitten	Laat je niet op je kop zitten	Een van zijn mindere boeken (Hko)
Ed McBain <i>Snow white and Rose red</i> Sphere, VE, 17,50	Advocaat probeert lieflijke dame uit krankzinnigengesticht te krijgen	Pappie bezocht topless bar	Eén slachtoffer van het mes	Liefde is blind	Het is niet het beste boek van Ed McBain (RK)
Ellis Peters <i>An excellent mystery</i> Futura, VD, 11,60	Broeder Cadfael lost mysterie van het verdwenen meisje op	Geen sprake van	Er druppelen berichten binnen over de strijd om de Engelse troon	Een lesje over liefde en trouw	In het begin even doorblijven, maar daarna is het boek heel aardig (RK)
Douglas Terman <i>Shell Game</i> Pocket, VD, 17,85	Het gevecht om Cuba en om dezelfde vrouw	Ware liefde	Het aantal doden is niet te tellen	Geen	Enigszins langdradig (RK)
Patricia Wentworth <i>Wicked Uncle</i> Warner, VD, 13,90	Aardig en net meisje ziet wel het gevaar, maar niet de liefde	Eerst komt het huwelijk, dan een hele tijd niets en dan misschien...	Twee moorden, de een met een mes, de ander met een blok hout	Wie stond waar, toen het licht uitviel.	Ontspannend niemandalletje (TC)
Sara Woods <i>Error of the moon</i> Avond, VD, 11,75	Spionage in de vliegtuigindustrie	Wordt node gemist	Het blijft meestal bij harde woorden	Vaderlijke maskert soms een zwarte ziel	Teveel dialoog vernooit deze detective (FH)
Sara Woods <i>This little measure</i> Avond, VD, 11,75	Moord vanwege een gestolen Velasquez	Niet tegengekomen	Eén gifmoord	Wat je ver haalt, is niet altijd lekker	Aardig, maar ouderwets (Hko) PE